SPOLOK ARCHITEKTOV SLOVENSKA

SLOVAK ARCHITECTS SOCIETY

Cena Dušana Jurkoviča 2024 / Dušan Jurkovič Prize 2024
60. ROČNÍK / 60th volume

DUŠAN JURKOVIČ PRIZE 2024

CENA DUŠANA JURKOVIČA 2024

Laureát: hantabal architekti
Bratislavská Kalvária

9 788089 934218

SPOLOK
ARCHITEKTOV
SLOVENSKA
SLOVAK
ARCHITECTS
SOCIETY

Cena Dušana Jurkoviča 2024
jubilejný, 60. ročník

Igor Teplan, prezident Spolku architektov Slovenska

V roku 1964 Zväz slovenských architektov udelil po prvýkrát výročnú cenu za architektúru, ktorá bola konštituovaná nielen ako ocenenie najlepších architektonických diel zrodených na Slovensku, ale aj ako výraz trvalej pocty pamiatke zakladateľa modernej slovenskej architektúry Dušana Jurkoviča. Môžeme si pripomenúť, že za svoje diela realizované, respektíve publikované v roku 1963 sa nie náhodou stali prvými ocenenými laureátmi Emanuel Hruška, Martin Kusý a Štefan Svetko. Za šesťdesiat rokov nepretržitej existencie sa cena vyvíjala a precizovala. Prežila aj normalizačné obdobie, kedy v rámci trendu spoločenského boja proti elitárstvu musela zmeniť svoj názov a k pôvodnému sa opätovne vrátila až po revolučnom roku 1989. Stále si udržiava spoločenskú prestíž a je najuznávanejším ocenením v očiach odbornej verejnosti. Vážnosť ocenenia je zvýraznená aj skutočnosťou, že v ostatných rokoch sa okrem viacerých nominácií udeľuje len jedna hlavná cena. Nezastupiteľnú a neoceniteľnú úlohu zohráva aj v propagácii kvalitnej slovenskej architektúry v širokej kultúrnej verejnosti doma, ale aj v zahraničí. Nemalou mierou prispela, že slovenská architektonická tvorba sa postupnými krokmi priblížila na porovnateľnú úroveň s úrovňou vyspelých štátov sveta. Možno to vyznie trochu zlomyseľne, ale teší ma, že aj v jubilejnom šesťdesiatom ročníku to medzinárodná porota pri výbere laureáta nemala ľahké. Architektúra nie je exaktná veda. V tvorbe architektov nemusí byť vždy dva plus dva štyri. Nikdy sa nepodarí nájsť absolútnu zhodu pri hodnotení a vnímaní architektonického diela. Hlavný je však cieľ. Tvoriť kvalitné miesta pre život a prinášať ľuďom krásu a radosť z prostredia, v ktorom žijú. Tak ako som už naznačil, porota to nemala ľahké, ale na základe výsledkov jej hodnotenia je zrejmé, že odviedla vysoko profesionálnu prácu s potrebnou dávkou odvahy a chladnokrvnosti pri hľadaní tých najväčších klenotov spomedzi prihlásených diel. Vznik kvalitného architektonického diela zväčša nebýva náhodný. Od prvých škíc vyjadrujúcich proces hľadania tvorcu cez modelové overovanie, projektové spracovanie až po samotnú fyzickú realizáciu diela uplynie mnoho času. Je to dlhá cesta, ktorú musia aktéri absolvovať. Nie sú to len architekti, ale aj kolegovia inžinieri, samotní stavitelia a v neposlednom rade investori či konečni užívatelia diela. Je to cesta málokedy plynulá, zväčša plná prekážok a zastavení. Pre architektov sa v mnohom podobná tej, o akej vypovedá dielo ocenené hlavnou cenou šesťdesiateho ročníka Ceny Dušana Jurkoviča. Na záver chcem úprimne poďakovať všetkým kolegom, ktorí touto náročnou cestou úspešne prešli a svoje diela prihlásili nielen do aktuálneho ročníka ceny. Rovnako tak aj porotcom a všetkým, ktorí obetovali svoj čas pri organizovaní a zabezpečovaní šesťdesiatich úspešných ročníkov Ceny Dušana Jurkoviča.

Medzinárodná porota pre udeľovanie Ceny Dušana Jurkoviča 2024
Barbora Markechová (CZ) – predsedkyňa poroty
Anthony Gall (HU / AUS)
Malgorzata Schmidt (PL)
Peter Sticzay-Gromski (CZ)
Martin Kusý st. (SK)
Michal Diviš (SK)
Jana Paňáková (SK)
Lívia Duliková (SK)

tajomníci súťaže, organizácia:
Jakub Hanták a Karolína Bujdáková

Hlavní partneri

fond na podporu umenia

PENTA REAL ESTATE

Zasadnutie poroty, výstavu a publikáciu z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

CENA DUŠANA JURKOVIČA 2024
Cenu Dušana Jurkoviča udeľuje Spolok architektov Slovenska autorovi alebo autorskému kolektívu za dielo, ktoré prispieva k zvýšeniu úrovne a prestíže architektonickej tvorby na Slovensku.

LAUREÁT

Ateliér: hantabal architekti
Dielo: Bratislavská Kalvária
Autori: Michaela Hantabalová, Juraj Hantabal
Spolupráca: Pavlína Blažeková, Mária Hantabalová
Realizácia: 2024

NOMINÁCIA

Ateliér: Compass architekti
Dielo: Zwirn 1 – Mestský blok
Autori: Juraj Benetin, Matej Grébert, Daniel Bartoš, Peter. Dostál, Marcel Vadík, Peter Janeček
Spolupráca: Diana Šajdová, Monika Žažová
Realizácia: 2023

NOMINÁCIA

Ateliér: 2021 architekti + LABAK
Dielo: Prvá fáza revitalizácie Námestia slobody v Bratislave
Autori: 2021 s.r.o.: Peter Lényi, Ondrej Marko, Marián Lucký, Michaela Lőrinczová, Jana Smolíková, Lenka Borecká, Dorota Volfová, Anna Kvasniaková
LABAK: Michal Marcinov, Matúš Antolík, Miroslava Daňová, Andrej Morávek, Katarína Stanislavová, Monika Bočková, Dominika Štrbíková, Magdaléna Mikundová
Autori pôvodného riešenia: Karol Lacko (pôvodný autor návrhu námestia a pôvodný autor návrhu fontány – sochár), Tibor Bártfay (pôvodný autor návrhu námestia – sochár), Virgil Droppa st. (pôvodný autor návrhu námestia a pôvodný autor návrhu fontány – architekt), Juraj Hlavica (pôvodný autor návrhu námestia a pôvodný autor návrhu fontány – architekt)
Spolupráca: Stanislav Režný (spoluautor rekonštrukcie fontány a autor technologického riešenia), Boris Belan (dizajnér kovovej konštrukcie)
Realizácia: 2023

60.ročník

Reflexie poroty k aktuálnemu, jubilejnému ročníku

Barbora Markechová (CZ) – predsedkyňa poroty

Cena Dušana Jurkoviča bude sprevádzať dielo po dlhé desaťročia a navždy ovplyvní ďalšie pôsobenie danej stavby, jej autorov, investorov a celého zúčastneného tímu, ktorý za ňou stál. Je veľkým zadosťučinením. Byť predsedkyňou poroty jubilejného 60. ročníka Ceny Dušana Jurkoviča 2024 bolo preto pre mňa veľkou cťou, ale aj zodpovednosťou. Všetky prihlásené realizácie, aj keď majú rôzne merítko, funkčnú náplň i charakter, dokazujú, že nám na architektúre a jej dopade na svoje okolie záleží čím ďalej, tým viac. Selekcia šiestich diel do užšieho výberu teda nebola ľahká a detailne sa rozoberali urbanistické riešenia, dispozície, kvalita spracovania i pridaná hodnota diela pre svoje okolie a spoločnosť. Názory na favoritov sa nám ale v rámci členov poroty prelínali a veľmi oceňujem organizáciu osobnej návštevy diel v druhom kole, doplnenej o priamy výklad autorov alebo samotných užívateľov. Diela v druhom kole boli rôzne – námestia i rodinné domy, menšie intervencie do verejného priestoru i zásadné stavby komerčného charakteru. Merítka i funkcie navzájom ťažko porovnateľné. Každé dielo malo za sebou, ale i pred sebou, svoj špecifický príbeh a tento príbeh v konečnom dôsledku ovplyvnil finálne rozhodnutie celej poroty vo výbere laureáta tohto jubilejného ročníka.

Anthony Gall (HU/AUS)

Architektúra je výnimočná. Architekti sú výnimoční. Tvrdo bojujú za to, aby sa veci zlepšili. Čo znamená, že väčšinou tvrdo pracujú a dostatočne sa nezastavujú. To je trochu to, o čom sú poroty a ceny za architektúru. Sú o tom, aby vám pomohli uvedomiť si, že nestačí prechádzať údaje v počítači, listovať v obrázkoch. Cena Dušana Jurkoviča je o mieste a komunite, o dokonalosti a službe. Porotcovia Ceny sú architekti oddaní svojej profesii. Cena je teda o rozprávaní, odhaľovaní, dekódovaní a porozumení prostredníctvom spoločnej návštevy projektov, o diskusii o tom, čo nám projekty a architekti odhalili. Sú tu malé aj veľké projekty, vidiecke aj mestské, obytné aj komunitné. Ako sa dá merať architektonická hodnota? Ceny za rok 2024 nám ukazujú, že neexistuje „jediná" odpoveď. Vnútorná pridaná hodnota je kvalita, ktorú architekti dávajú prostredníctvom postavených projektov svojim komunitám. Nie vždy sa dá vyjadriť v honorároch za zákazku a v skutočnosti projektový brief len zriedkavo, ak vôbec, dokáže tieto hodnoty zachytiť. Je ťažké to vedieť vopred. Až potom po uvažovaní a diskusiách. Vyzdvihovanie týchto hodnôt je dôležité, rovnako ako ich oslava. Som vďačný, že som sa mohol zúčastniť na spolupráci s touto porotou a poznať niektoré práce slovenských architektov a podieľať sa na výbere laureátov pre rok 2024.

Malgorzata Schmidt (PL)

Prestížne ocenenie Dušana Jurkoviča je dôležité pre architektov, investorov, ale aj dodávateľov. Predovšetkým však má slúžiť verejnosti. Podľa môjho názoru, ako člena poroty zo zahraničia, bolo rozhodovanie o výbere najlepšej stavby veľmi ťažké. Všetky nominované stavby si zaslúžili dobré hodnotenie, ale každá z nich bola z inej rozprávky, teda z inej architektonickej kategórie. Ťažko sa hodnotia a porovnávajú rodinné domy, viacgeneračná budova s verejnými budovami vrátane bohoslužobných stavieb. Počúvala som názory slovenských členov poroty a ich povedomie o potrebách slovenskej spoločnosti. Výber bol ťažký, ale podľa môjho názoru sme sa spoločne rozhodli správne.

Peter Sticzay-Gromski (CZ)

Bolo pre mňa neobyčajným potešením byť tento rok v porote Ceny Dušana Jurkoviča. Naposledy som Jurkoviča porotoval pred 14 rokmi. Tak len dúfam, že ešte jeden ročník stihnem, pretože to bolo proste skvelé! Sprievodcovia zo spolku architektov temer bezchybne odmoderovali celú prehliadku. Štartovali sme vo fantastickej hotelovej hale Emila Belluša na bratislavskom nábreží, kde som si opäť overil, že v detailoch bol Emil proste bezkonkurenčný boh. Videli ste už riešenie jedného nástupného schodu z lobby do recepcie? Nie? Tak už, prosím, ďalej nečítajte. Hneď pred hotelom sme nastúpili do temer bezhlučných a neskutočne zaoblených nových „esuvečiek", ktoré nás v ambientnej hudbe s príjemne haptickým interiérom rozviezli na obed i večeru. Podávali sa pokrmy s mediteránnej kuchyne, obsluhujúci čašník neurobil zásadnejšiu chybu, keď mi doporučil grilovanú pražmu s výborným sauvignonom, a aby som nezabudol, medzi obedom a večerou sme sa zastavili a zhliadli pár architektonických laskoniek.

Michal Diviš (SK)

Byť súčasťou medzinárodnej poroty jubilejného 60. ročníka prestížnej Ceny Dušana Jurkoviča považujem za česť a potešenie. Rozhodovanie medzi 26-mi prihlásenými dielami nebolo vôbec jednoduché, o čom svedčí stúpajúca kvalita realizovaných diel. Mimoriadne ma teší rastúci podiel zastúpených drevostavieb a stavieb s dôrazom na udržateľnú výstavbu a vnútorný komfort. Porota sa musela popasovať s rámcovým pochopením širokých súvislostí a kontextu diela, kvality vnútornej dispozície, funkčného poriadku, remeselného detailu a v neposlednom rade vplyvu realizovaného celku na jedinečné okolie a ľudskú spoločnosť ako takú. Azda posledne menovaný bod bol akoby v hľadáčiku záujmu pri utvrdzovaní merita významu ceny a zmyslu jej posolstva pre zlepšenie života v ľudskom priestore. Šesť rozdielnych finalistov, šesť rozdielných kategórií, investorov a zadaní, môže formovať a dotvárať vo väčšej či menšej mierke to, čo považujeme za vklad architekta do verejného priestoru. Do poslednej chvíle sa v rozhodovaní bojovalo o ten najväčší, pokrývajúci široké spektrum uchopiteľného i neuchopiteľného, racionálneho i iracionálneho vplyvu, ktorý nás presahuje. Veríme, že vybraný laureát tohto jubilejného ročníka bude súcim poslom ceny, ktorá má ambíciu vychovávať i určovať smerovanie našej architektúry.

Jana Paňáková (SK)

Účasť v porote Ceny Dušana Jurkoviča bola pre mňa zaujímavou skúsenosťou. Spektrum prihlásených diel bolo veľmi široké – či už typologicky, veľkosťou alebo náročnosťou. Bolo zaujímavé ich navzájom porovnávať a hľadať kritériá, na základe ktorých sa jednotlivé diela od seba dajú odlíšiť. Diela s pridanou hodnotou. Táto rozmanitosť však poukazuje na fakt, že úroveň architektonickej tvorby na Slovensku každým rokom rastie. S rastúcou konkurenciou sa prirodzene zvyšuje kvalita, kvalita riešení materiálových, technologických, udržateľnosti,...A to je dobrá správa pre našu spoločnosť, pretože prostredie, ktoré nás obklopuje, nás kultivuje, vychováva a vplýva na kvalitu života.

Lívia Duliková (SK)

Bolo obohacujúce počúvať rôzne názory na jednotlivé diela a zúčastniť sa konštruktívnej debaty. Teší ma, že sa v hľadáčiku poroty nakoniec objavili diela, ktoré každé svojím spôsobom formuje verejné priestranstvo a má možnosť ovplyvňovať kvalitu života väčšieho množstva ľudí. Za vybranými dielami cítiť množstvo úsilia a vynaloženej práce, rešpekt k pôvodným autorom diela a pokorný vstup do už v minulosti zadefinovaného prostredia.

Laureát
CENA DUŠANA JURKOVIČA 2024

Cenu Dušana Jurkoviča udeľuje Spolok architektov Slovenska autorovi alebo autorskému kolektívu za dielo, ktoré prispieva k zvýšeniu úrovne a prestíže architektonickej tvorby na Slovensku.

Ateliér: **hantabal architekti**
Dielo: **Bratislavská Kalvária**
Autori: **Michaela Hantabalová, Juraj Hantabal**
Spolupráca: **Pavlína Blaženková, Mária Hantabalová**
Realizácia: **2024**
Foto: **Juraj Hantabal**

Anotácia

Nové riešenie zastavení na Bratislavskej Kalvárii vychádza z Manuálu Krížovej cesty, ktorý sme spracovali pre majiteľa pozemku v roku 2019. Manuál je postavený na historických podkladoch – zobrazenie Bratislavskej Kalvárie na rytinách z r. 1723 a fotografie zbúraných zastavení z prvej polovice 20. stor. (zdroj MÚOP a historický prieskum z. r. 2000 PhDr. Obuchová, CSc.) Okrem historických podkladov sme v riešení rešpektovali a využili ešte zachované časti Kalvárie – kamenné prvky Golgoty, kamenná cesta a jediné zachované torzo VI. zastavenia. Tieto prvky chceme zapojiť do novej Krížovej cesty a tešíme sa, že túto fázu už aj zrealizujeme. Inšpirovaní históriou a géniom loci tohto miesta sme dali na papier našu myšlienku jej možného budúceho stvárnenia.

Hodnotenie poroty

Osobná návšteva Bratislavskej Kalvárie s výkladom autorov bola najväčším prekvapením a najsilnejším zážitkom z obhliadky stavieb. Príbeh realizácie tohto diela totiž charakterovo veľmi zodpovedá významu slova kalvária - bol dlhý, vyčerpávajúci, plný prekážok a výziev. A z prvotného dojmu, ktorý Bratislavská Kalvária môže privodiť v podobe architektonického klišé - zjednodušeného obrysu domu v absolútne minimalistickom prevedení, sa po návšteve miesta a pochopení jeho cesty vykryštalizovalo inšpiratívne dielo s neuveriteľnou atmosférou a posolstvom.

Minimalistické, až asketické spracovanie nových kaplniek zámerne plne rešpektuje pôvodné proporcie i pozície zaniknutých zastavení, využíva pôvodné základy, schody, súsošia i kamenné chodníky. Neprenecháva tým teda priestor na diskusiu o forme či umiestnení zastavení, ale návštevníkovi umožňuje plné prežitie funkcie kalvárie po svojom, či už z kresťanského, spirituálneho, umeleckého alebo iného špecifického hľadiska.

Biele priechodné škrupinky zastavení otvorené do zelene pôsobia v lese krehko a silne zároveň. Perfektné a čisté spracovanie bieleho betónu sa javí ako samozrejmosť, ale za finálnym minimalistickým efektom stojí maximálne úsilie realizačného tímu, ktorý do nepojazdného terénu kalvárie dopravoval zmes betónu pod tlakom z okolitých komunikácií a na mieste ladil kotvenie a formy bednení či percíznosť hrán. **Barbora Markechová (CZ) - predsedkyňa poroty**

X.

Niektorí opisujú architektúru ako „zamrznutú hudbu" a považujú ju za statickú. Betón, keď sa naleje do debnenia, stuhne a nadobudne svoj konečný tvar - zdanlivú stálosť. Nič však nie je také pevné, ako sa zdá. Moje prvé dojmy z projektu Bratislavskej Kalvárie vychádzali zo statických obrázkov na obrazovke počítača, sprevádzaných textom architektov, ktorý sa vzpieral jednoduchej interpretácii. Na mieste sa však začalo formovať porozumenie. Toto je Kalvária, nie iba objekt, ale spoločenstvo ľudí vrátane architektov, ktorí si uvedomovali, že je neúplná. Ich práca bola intelektuálna aj fyzická. Vedel som si predstaviť, ako sa na každom stanovišti dvíha debnenie a do kopca sa pumpuje betón - starostlivo namiešaný, aby sa zabránilo akýmkoľvek chybám -, aby sa naplnila každá forma. Každé zastavenie, stále vyššie a vyššie, spojené so svojím okolím, zachovávajúce stopy po minulých stavbách alebo sem-tam malú sochu. Jednoduché, poctivé oceľové zábradlie viedlo návštevníkov po ceste a zdôrazňovalo kontinuitu a starostlivosť o projekt. Táto Kalvária pre mňa nie je o zamrznutých aspektoch architektúry, ale skôr o živote, energii a plynutí času, ktorý nám slúži ako sprievodca. Z týchto dôvodov je táto Kalvária skutočne výnimočná. **Anthony Gall (HU / AUS)**

Bratislavská Kalvária po veľkej devastácii znovu získala pokoj vytvorením symbolických zastavení, ktoré ponúkajú nádej. Krásna iniciatíva architektov a skupiny darcov. Zachovanie a obnova týchto nezničených zastavení si tiež zaslúži uznanie. Nie je čo dodať. Tu si človek môže oddýchnuť, venovať sa meditácii a nájsť pokoj. To potrebuje každý. **Malgorzata Schmidt (PL)**

Toto dielo som v prvom kole temer prehliadol, aby som mu v polčase dal slabých tri z piatich najvyšších. Zo zaslaných fotiek na mňa zaslaný súbor prefabrikovaných a prázdnych domčekov v lese neurobil žiadny dojem. Deformácia tvaru známej infantilnej ikony pre domček ma ďalej utvrdzovala v presvedčeniu rýchleho dumpingu tohto príspevku. Keď sme prišli na miesto, moja postupná obroda a vyliečenie z predošlého presvedčenia postupovala rovnako rýchlo, ako sme sa škriabali do strmého kopca až na najvyššie položené miesto bratislavského centra. Opäť som sa presvedčil, ako dôležité je zakúsiť architektúru v jej prirodzenom prostredí a kontexte, navyše s autormi, ktorí poskytnú vedľajšie príbehy, v tomto prípade s dopadom na nemalú komunitu s potenciálom rastu a ďalšej obrody. Laureátovi cena pristane nielen preto, že som prezrel tak ako mnohí ďalší, ktorí ku Golgote ešte budú musieť vystúpiť, ale hlavne preto, čo tam architekti zámerne neurobili a vy to tam cez to všetko stále cítite, tušíte a milujete zároveň. Najvyššou hodnotou architektúry sa pre mňa stáva to, čo nejde zkopírovať AI! Tá môže kopírovať len vyslovené - a to tu chýbalo v nebývalej miere. **Peter Sticzay-Gromski (CZ)**

Dielo, pri ktorom najviac rezonuje kontrast hodnotenia z fotografií vs. naživo. Dielo, ktoré má silnú historickú konotáciu a prepísaný príbeh vzkriesenia, doslovne z ruín pôvodnej kalvárie. Dielo ťažko popísateľné, kde slová málo vážia a ak načím vypovedať, tak len v závoji pokory a citlivosti vnímania. Roky námahy a zápasov autorov na diele doslovne pripomínajú merito posolstva Kalvárie - ťažký zápas (nádeje a lásky) o lepší zajtrajšok, zápas o ľudskú dušu. Autorom sa mimoriadne citlivo podaril schématicky prepis formy kaplniek každého zastavenia. S geometrickou presnosťou pôvodných rozmerov, s použitím bieleho pohľadového betónu vzniká ikonický či priam ideologický prvok brány s pohľadom do nekonečna. Nekonečna, kde abstraktné rozjímanie je viac predmetom viery, ktorá sprítomňuje veľkonočný príbeh. Posun z konkrétneho do abstraktného vytvára v priestore premáhajúcu atmosféru, z ktorej sa veľmi ťažko odchádza. Je to ukážka zručného fortieľu tvorcov, kde výrazový prostriedok a forma vystihla či predčila zadanie. Kamenné chodníky z miestneho materiálu, jednoduché oceľové zábradlie s asketickým detailom a budúce citlivé dotvorenie mobiliárom a osvetlením, vytvoria miesto zastavenia a rozjímania vo všedný deň. Dielo, ktoré má silný odkaz pre dnešok, nenásilne a predsa mocnou láskou prehovára do uponáhľanej doby. **Michal Diviš (SK)**

Kalvária je medzi Bratislavčanmi relatívne málo známa. Lukratívna lokalita v centre mesta sa vďaka iniciatíve architektov Hantabalovcov podarilo zadefinovať v Územnom pláne ako verejnú zeleň, čo ju zachránilo od istého postupného rozpredania a zastavania. Kalvária ťaží z ich osobného vzťahu k tomuto miestu, ich veľkého entuziazmu, nasadeniu, tejto aktivite sa venujú nezištne, vo svojom voľnom čase. Bez toho by k obnove pravdepodobne neprišlo. Ak sa oprostíme od samotného príbehu, ktorý za obnovou Kalvárie stojí, a pozrieme sa na architektúru - autori pracujú so súčasným architektonickým jazykom aj materiálom. Zvolená archetypálna forma však v sebe skrýva nástrahy, kde je veľmi ľahké znenazdajky skĺznuť k banálnosti a klišé. V princípe však hodnotím pozitívne, že Bratislave pribudol skultivovaný verejný priestor. **Jana Paňáková (SK)**

Navštívila som toto miesto prvýkrát a zapôsobilo na mňa... jeho pokoj aj napriek blízkej rušnej ceste, alebo možno práve kvôli nej... viac si ho uvedomujete.

Priam cítiť silu, ktorá v minulosti nebrala ohľad, a naproti nej stojí iná sila, ohľaduplná, ktorej intenzita postupne narastá, ako stúpate hore kopcom po zastaveniach. Postupné objavovanie fragmentov z iného času, dopĺňanie strateného súčasným.

Vstup architektov do historického podkladu je prirodzený, pôsobí nevtieravo napriek výraznej forme vložených novotvarov kaplniek. Symbolika a precízna práca s detailom. Pichľavé kamienky čierneho mlatu, čistota a trvácnosť ušľachtilého bieleho betónu, otvorený tvar kaplnky pozývajúci prejsť skrz. Novou mlatovou cestičkou sa od spodného nástupného priestoru dostanete až k miestu prerušenia pôvodnej krížovej cesty. Je to moment, kde si naplno uvedomíte rozsah zničenia pôvodnej Kalvárie. Ďalej pokračujete po odkrytej starej kamennej ceste, nachádzajúc fragmenty pôvodných kaplniek a pripomenutie ich tvaru odtlačkom jemnej linky do betónových stien.

Umiernenosťou návrhu, kde sa spája kontrast nehybného materiálu s priehľadmi do meniaceho a hýbajúceho sa lesa, kontrast tvrdého hladkého betónu s mäkkosťou repliky pôvodnej sochy, sa podarilo vytvoriť architektom dielo, ktorému nič nechýba a nič tam nie je navyše. Zaujal ma aj príbeh, ktorý je v pozadí. O založení OZ Bratislavská Kalvária, o snahe, aby toto územie bolo uchránené pred možnou postupujúcou výstavbou, o darovaní projektu obnovy. Ďakujem architektom za to, že pomohli spolu s ďalšími ľuďmi pre nás ostatných odkryť a zachrániť posledné zvyšky barokovej Kalvárie a urobiť toto zabudnuté miesto živým. **Lívia Duliková (SK)**

Nominácia
CENA DUŠANA JURKOVIČA 2024

Cenu Dušana Jurkoviča udeľuje Spolok architektov Slovenska autorovi alebo autorskému kolektívu za dielo, ktoré prispieva k zvýšeniu úrovne a prestíže architektonickej tvorby na Slovensku.

Ateliér: **Compass architekti**
Dielo: **Zwirn 1 - Mestský blok**
Autori: **Juraj Benetin, Matej Grébert, Daniel Bartoš, Peter. Dostál, Marcel Vadík, Peter Janeček**
Spolupráca: **Diana Šajdová, Monika Žažová**
Realizácia: **2023**
Foto: **Matej Hakár**

Anotácia

Zwirn 1 je prvým realizovaným blokom v rámci prebiehajúcej revitalizácie bývalého areálu BCT. Nové riešenie tejto zóny spočíva v jednoduchom a silnom urbanistickom koncepte troch polyfunkčných mestských blokov, s vylúčením tranzitnej dopravy, dôrazom na architektúru objektov a verejných priestorov. Blok Zwirn 1 sa skladá z dvoch bytových domov prepojených objektom podzemnej garáže. Hmota objektu reaguje na existujúcu okolitú zástavbu, fasády sú kombináciou lodžiových a okno-balkónových častí. Aplikované architektonicko-stavebné riešenia kladú dôraz na striedmosť výrazových prostriedkov, zjednocovanie dizajnových riešení, kvalitu, pravosť a trvácnosť použitých materiálov.

Hodnotenie poroty

Zwirn 1 je komplexne a perfektne zvládnutá prvá fáza zámeru obnovy bývalého areálu bratislavskej Cvernovky. Prepája v návrhu citlivé reagovanie na okolitú urbanistickú štruktúru, kvalitnú architektúru i interiérový dizajn. Perfektne zvládnuté sú aj sadové úpravy i funkčný aktívny parter podporujúci novú komunitu. Do návrhu sú implementované atypické koncové prvky i nápadité umenie v podobe reliéfnych keramických obkladov. Naozajstná multidisciplinárna súhra. Materiálové riešenie je taktiež svieže a nápadité, náväznosti dotiahnuté do posledných detailov a dielo reaguje na princípy trvalej udržateľnosti, teda ponúka rezidentom príjemné a zdravé prostredie.

Zvládnutie a skoordinovanie všetkých horeuvedených aspektov do funkčného celku je v komerčnej architektonickej sfére veľmi ťažké a nebolo by možné bez jasnej vízie a silného investora.

Toto dielo výrazne posunulo úroveň kvality architektúry v komerčnom rezidenčnom developmente a verím, že jeho úspech a posolstvo naplno dotvoria ďalšie fázy projektu Zwirn.

Barbora Markechová (CZ) - predsedkyňa poroty

Do akej miery má architekt slobodu? Nakoľko je naša práca vopred daná a či ako architekti len slúžime zadaniu, alebo môžeme osvetliť cestu do budúcnosti? Veľké rezidenčné projekty sú obzvlášť náročné, najmä teraz, keď umelá inteligencia dokáže generovať pôdorysy na základe prognóz demografie nájomníkov. Aký je tu teda prínos architekta? Tento projekt demonštruje štyri kľúčové zásady. Po prvé, premyslene sa začleňuje do plánu mesta, pričom posilňuje mestskú formu tým, že čerpá z existujúcej štruktúry. Po druhé, nanovo si predstavuje vzťah medzi interiérom a exteriérom, verejným a súkromným, pričom zavádza nové, príťažlivé modely pre komunitné a poloverejné priestory. Po tretie, aktívne zapája ľudí vytváraním malých priestorov na uliciach, ktoré sú určené na prilákanie začínajúcich podnikateľov a firiem a podporujú zapojenie komunity. Po štvrté, usiluje sa o dokonalosť prostredníctvom kvalitných materiálov, jednotného dizajnového jazyka a špičkového remeselného spracovania. Tento projekt je viac ako len obytný komplex, predstavuje novú mestskú komunitu, ktorá si uvedomuje, že nestačí len zachovať súčasný stav; architekti majú povinnosť posúvať hranice všetkými možnými spôsobmi. V tomto najzložitejšom žánri tieto malé prejavy odvahy vypovedajú o presvedčení a empatii architektov, a to aj k profesii, ako aj ku komunitám, ktorým slúžia. **Anthony Gall (HU/AUS)**

Veľmi zaujímavo navrhnutá viacbytová budova. Farebná schéma a materiály fasády si zaslúžia uznanie. Nachádza sa v okolitej zástavbe. Postarané bolo o každý architektonický a dokončovací detail. Treba poznamenať, že vo výstavbe sú ďalšie štvrte v rovnakom konvente. Interiér zástavby je v európskom trende a veľmi dobre zariadený.
Malgorzata Schmidt (PL)

Zwirnovka bola pre mňa od prvej chvíle jasným víťazom, na miesto pozemku som si to v podstate prišiel len overiť. Objekt som už poznal z predošlej observácie a pretože sa bytovými objektami zaoberám celý profesionálny život, dokázal som presne oceniť kvintesencie predloženého diela. Jurkovič je ale špeciálna cena, kde musí obstáť malý verejný dizajn pred typologicky komplikovaným a ďaleko viac sofistikovanejším dielom. Čo teda predstavuje ten previs k zasľúbenej a pomerne vysoko ležiacej méte? S porotou sme si museli stanoviť tieto tvrdé kritéria, aby sme vôbec mohli porovnávať neporovnateľné. Zwirnovka je v mojom poňatí skoro dokonalou architektúrou, kde v každom približovacom móde na vás niečo iné, nejaká vrstva, fazeta prehovorí. Už z diaľky pozorujete rytmizovanú siluetu v prísne zovretom bloku. Pri ďalšom pristúpení z monochromatickej hmoty sa začne ozývať haptická keramická kultúra fasády, aby ste pri vstupe dohmatli na precízne vypracovanom dubovom madle. Áno, to všetko tam bolo, ale o nič viac a bohužiaľ na cudne zamknutom vnútrobloku sa oživujúce tancujúce svetlo z ulice mení na mdle difúzne severné a to je pre monochronnú fasádu handicap. Týmto priesmykom som sa ani ďalej nedostal. **Peter Sticzay-Gromski (CZ)**

Takmer dokonalý obytný súbor. Mestotvorný počin, ktorý treba vidieť a zažiť a ktorý doslovne opisuje predpísané schémy blokového urbanizmu Mlynských Nív. Je tu do oči bijúca monochromatická dokonalosť materiálov a detailov, jednoduchosť výrazu a skvelej záhradnej architektúry nádvoria. Priam noblesné vstupné priestory s umeleckým reliéfom a otvorené schodisko s istotou podporujú radosť i hrdosť z voľby pre bývanie prichádzajúcich rezidentov. Bezbariérove parkové priestranstvá, oddychové možnosti, kvalitná dlažba či dôvtipné roštové chodníky a multifunkčný parter podporujú zvolenú cestu otvorenej komunikácie obyvateľa s architektúrou, ktorú si chce privlastniť. Stropné chladenia a lokálna rekuperácia isto zvyšujú očakávaný komfort. Tehličkový Zwirn bez extravagancie ako mestotvorný komplex dopovedáva príbeh rekonštruovanej Cvernovky a zosilňuje stabilitu nadčasového bývania v dlhoročnom mestskom priestore. Nadštandardné materiály, skromný a opakovaný výraz pravidelnosti posúvajú úroveň bývania v obytných blokoch na najvyššiu úroveň. Tá je na druhej strane, žiaľ, realizovateľná len v silnej ekonomickej dostupnosti alebo v presvedčenej investícii v hlavnom meste. Každopádne, je to nadčasový model a edukačná cesta architektúry kolektívneho bývania, ktorá nezovšednie. Akýsi update budúcnosti vidím vo voľbe použitých nízkoemisných a recyklovateľných stavebných materiálov. Dočkáme sa takejto drevostavby ako odvážného developerského počinu? Stojí to za to!
Michal Diviš (SK)

Nový rezidenčný blok vhodne zvolenou mierkou dopĺňa mestskú štvrť v širšom centre Bratislavy. Je predstaviteľom bývania vyššieho štandardu, čo potvrdzuje materialita, s ktorou autori pracovali. Akcentovanie jednotlivých vstupov na mieru zhotoveným umeleckým dielom určite nie je v našich končinách bežné. Silu výrazu objektu podporuje zvolená dôsledná monochromatická farebnosť a striedme výrazové prostriedky. Parter v náväznosti na pešie ťahy je prioritne orientovaný na peších s množstvom prevádzok obchodov a služieb. Tieto majú pripravený vymedzený priestor na svoje označenie, logo, čo určite prispeje k eliminácii vizuálneho smogu. Fasáda verejného parteru je od zbytku domu odlíšená jednoduchou plastickou hrou tehlového obkladu. Zwirn 1. je kvalitný a kultivovaný reprezentant mestského typu bývania, či už svojou materialitou, urbanistickým začlenením, preferenciou chodcov a je pre danú lokalitu jednoznačne prínosom.
Jana Paňáková (SK)

Mestský blok Zwirn 1 na prvý pohľad zaujme jednoduchou krásou hmoty monobloku, do ktorej sú zatlačené objemy lodžií, vybraté kusy ustupujúcich posledných podlaží a naopak vystupujúce, až ornamentálne vypracované tvary malých balkónov. Pevne ukotvený tvar bloku v území vzniknutom na mieste bývalej cvernovej továrne, určujúci smer nových ulíc a priehľadov, je podčiarknutý jednotnou farebnosťou tehlovej fasády. Na druhý pohľad si človek uvedomí, že dom má 8 podlaží a nie je to cítiť. Mierka je príjemná, taká akurát.

Architekti si dali záležať na detailoch, na výtvarne poňatých aj remeselne kvalitne spracovaných prvkoch, ktoré obyvateľ denne vidí a používa. Viem si predstaviť, aké musí byť príjemné, keď sa vraciate domov a pohľad sa vám zachytí o drobné pekné detaily na tehlovej fasáde, keramické výtvarné dielo pri vstupe, či keď sa pri otváraní dverí dotýkate veľkorysého dreveného madla dverí. Stretnúť so susedmi sa môžete v malej vstupnej hale domu alebo záhrade umiestnenej vo vnútornom dvore bloku. Pre kvalitu každodenného života v tejto štvrti je taktiež dôležité umiestnenie priestorov pre drobné prevádzky v parteri, s krytými vstupmi v podlubí.

Z môjho pohľadu sa najväčšia sila návrhu ukrýva v urbanistickom riešení a bude naplno viditeľná až po dokončení ostatných obytných blokov. Keď začnú naplno fungovať vzťahy v priestoroch medzi bytovkami, pradiarňou a okolím. Už teraz je v náznakoch cítiť budúcu vysokú kvalitu navrhnutých verejných priestranstiev s ostrovmi zelene a pobytových prvkov, dosiahnutú tiež vylúčením tranzitnej dopravy. Priestor nebude príjemný na život len pre obyvateľov, ale aj pre okoloidúcich.
Lívia Duliková (SK)

29

Nominácia
CENA DUŠANA JURKOVIČA 2024

Cenu Dušana Jurkoviča udeľuje Spolok architektov Slovenska autorovi alebo autorskému kolektívu za dielo, ktoré prispieva k zvýšeniu úrovne a prestíže architektonickej tvorby na Slovensku.

Ateliér: **2021 architekti + LABAK**
Dielo: **Prvá fáza revitalizácie Námestia slobody v Bratislave**
Autori: **2021 s. r. o.: Peter Lényi, Ondrej Marko, Marián Lucký, Michaela Lőrinczová, Jana Smoliková, Lenka Borecká, Dorota Volfová, Anna Kvasniaková**
LABAK: Michal Marcinov, Matúš Antolík, Miroslava Daňová, Andrej Morávek, Katarína Stanislavová, Monika Bočková, Dominika Štrbíková, Magdaléna Mikundová
Autori pôvodného riešenia: Karol Lacko (pôvodný autor návrhu námestia a pôvodný autor návrhu fontány – sochár), Tibor Bártfay (pôvodný autor návrhu námestia – sochár), Virgil Droppa st. (pôvodný autor návrhu námestia a pôvodný autor návrhu fontány – architekt), Juraj Hlavica (pôvodný autor návrhu námestia a pôvodný autor návrhu fontány – architekt)
Spolupráca: **Stanislav Režný (spoluautor rekonštrukcie fontány a autor technologického riešenia), Boris Belan (dizajnér kovovej konštrukcie)**
Realizácia: **2023**
Foto: **Matej Hakár**

Anotácia

Ak sa malo stať námestie naozaj Námestím slobody, bolo treba pretaviť to aj do fyzického priestoru. Navrhli sme preto sprístupnenie fontány a debariérizovanie viacerých vyvýšených záhonov pobytových plôch. Dno bazénov bolo zarovnané k okolitému terénu tak, aby sa dalo dnu takmer bezbariérovo vstúpiť. Výškové rozdiely medzi bazénmi boli zmenšené, okolo tela fontány pribudli schody. Kvalita vody dosahuje vďaka automatizovanej technológii čistenia kúpaliskový štandard. Múriky okolo časti vyvýšených trávnikov nahradil postupný nábeh zjazdný aj s kočíkom. Priestor má slúžiť na stretávanie od merítka individuálnych piknikov až po verejné zhromaždenia.

Hodnotenie poroty

Námestie slobody, známe svojou komplikovanou históriou a ťažko uchopiteľným merítkom, predstavovalo pre mnohých pred svojou rekonštrukciou nehostinné miesto, cez ktoré každý prešiel rýchlo a bez zastavenia. Návrh rekonštrukcie reagoval jednoducho, efektívne a presne na to, čo námestie potrebovalo – prinavrátenie života, ľudí a nájdenie stratenej funkcie.

Citlivá intervencia, ktorá rešpektuje pôvodný dizajn a formu námestia i fontány, pracuje s návrhom veľmi jednoducho a trvalo udržateľne. Odstránenie bariér okolo fontány, sprístupnenie vodných i zelených plôch, doplnenie vzrastlej zelene kvôli pobytovému komfortu a zefektívnenie technológie fontány a tým i ekologického aspektu splnilo misiu, prinavrátilo námestiu jeho slávu a hlavne vytvorilo príjemný priestor pre stretávanie a rast komunity.

Námestie slobody v blízkej budúcnosti čaká ešte dokončenie vonkajšieho prstenca zelených plôch a dotvarovanie detského ihriska, ale prvé skúškové obdobie už zvládlo na výbornú. **Barbora Markechová (CZ) – predsedkyňa poroty**

Sú spomienky niečo, čo si môžeme uchovať, alebo sa postupne vytrácajú? Môžu milované predmety z detstva, zjemnené nostalgiou, nájsť nový život? Mohli by sa tieto poklady, podobne ako rozprávková lampa, vyleštiť, aby opäť odhalili svoje čaro? Premena sa často začína na tých najjednoduchších miestach – v tomto prípade na Námestí slobody, ktoré teraz ožilo novým životom. Ústredný bod námestia – fontána pripomínajúca kvet vytesaný z kovu – bol starostlivo obnovený. Námestie obklopené verejnými budovami z čias socializmu má jednoduchý tvar dokonalého kruhu, ktorého stred tvorí fontána. V rámci takejto determinovanej geometrie je potrebný posun vo vnímaní, aby sa takýto priestor prebudil, aby sa znovu objavila jeho krása. Keď sa načiahneme ku kvetu, prelomíme vzdialenosť medzi sebou a týmito okvetnými lístkami pamäti a znovu sa spojíme s minulosťou. Taká bola vízia architektov, ktorí nás pozývali, aby sme prešli cez vodu a dotkli sa fontány. Skutočná zmena sa začína malými gestami, znovunadobudnutím priestorov novým významom. Námestie slobody opäť našlo svoje svetlo a my dúfame, že táto obnova sa prenesie aj do ďalších etáp projektu. **Anthony Gall (HU/AUS)**

Fontána – symbol, zástavba veľkého námestia – po vypočutí projektanta a Bratislavčanov si myslím, že si toto zariadenie zaslúži uznanie. Toto miesto ožilo. Myšlienka kaskádovej vody, ktorá predtým stála v uzavretých priestoroch, nielenže šetrí množstvo vody, ale priaznivo pôsobí na životné prostredie a potreby spoločnosti. **Malgorzata Schmidt (PL)**

Veľké a ploché. Uprostred symbol neskorých sedemdesiatych. Spomienky sa mi vírili v hlave. Toto ambiciózne dielo sme mali možnosť zažiť v jeho nie ideálnych podmienkach, bol október a ľudia plynuli, nezastavovali sa. Z ospanlivej driemoty ma prebrala studená voda fontány. Odrazu ma to začalo baviť a vnímal som vzťahy okolo. Emócie ale rýchlo vyprchali, príliš rýchlo. Priestor bol príliš otvorený, akosi nedokončený a ani závoj sprchy, ktorý sa zdvihol a na chvíľu ma pokropil, na tom už nič nemohol zmeniť. **Peter Sticzay-Gromski (CZ)**

Priestor Námestia slobody poznáme dekády rokov ako poloprázdny verejný priestor s predimenzovanou mierkou proporcií a bez výraznej koncepcie vzrastlej zelene a parkovej architektúry. Aj keď dedičstvo „Gottwaldáku" prešlo po Nežnej revolúcii stratou symbolov bývalého režimu, predsa len v jeho strede zostala oceľová skulptúra stromu v nadmernej kruhovej fontáne. Takmer tridsaťdsať rokov po páde totality mesto vypísalo súťaž na revitalizáciu tohoto verejného priestoru. Odmenení súťažiaci naplánovali takmer neviditeľné zásahy, z ktorých najviac vystupuje realizovaný počin debarierizácie fontány. Je to pútač, kde sa cielene oplatí prísť a stráviť svoj voľný čas. Zaľudnením staronového miesta sa vnáša ľudský rozmer a tým uchopiteľná mierka, ktorá bude doplnená atraktivitou ostatných rekonštruovaných zelených segmentov tohoto vrstevnatého pôdorysu. Môžeme sa opýtať, či viac by nebolo predsa len viac? Či tu nebol priestor na okázalejší vstup novotvarov a materiálov? Architekti preukázali mimoriadnú pokoru a priestor získal nový nádych či potrebný prerod. Takéto zveľaďovanie verejných priestorov z verejných zdrojov môže byť ukážkou záujmu samosprávy o kontext udržateľného mesta. Po dokončení má verejný priestor ambíciu byť akýmsi Hyde parkom Bratislavy, kde sa tiež vytrvalo, verbálne i neverbálne, bojuje za slobodu v životnom priestore.
Michal Diviš (SK)

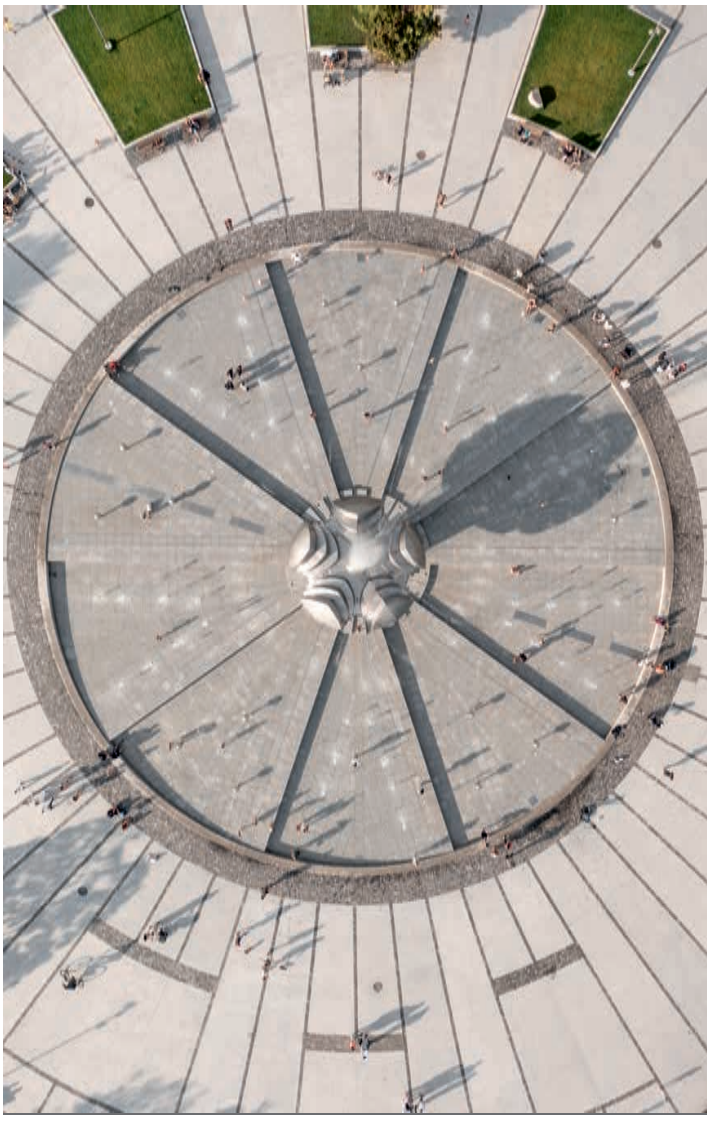
Na návrhu obnovy Námestia slobody treba vyzvihnúť prístup, akým autori vstúpili do jestvujúceho priestoru. Ich koncept je založený na rešpektovaní pôvodného charakteru námestia, jeho kontinuity, zachováva jeho nespochybniteľné jestvujúce kvality. Nemá ambíciu do neho radikálne vstupovať a meniť ho, nasilu vytvárať niečo nové. Ich zásahy v podobe debarierizovania a sprístupnenia fontány sa môžu javiť ako nenápadné a minimálne, ale ako sa ukázalo – veľmi efektívne a správne odhadnuté. Námestie sa stalo veľmi populárnym a vyhľadávaným, v lete je plné ľudí, ktorí sem cielene prídu tráviť čas. Bratislava získala kvalitný mestský verejný priestor – a to spôsobom, ktorý treba v dnešnej dobe oceniť – nie cestou radikálneho búrania a stavania nového, ale kontinuity a znovuzhodnotenia toho jestvujúceho, čo má svoje kvality a dá sa istou mierou rekonštrukcie a obnovy opäť vrátiť do života. **Jana Paňáková (SK)**

Námestie s nefunkčnou fontánou si pamätám zo študentských čias. Zvláštne, rozľahlé miesto, ktoré ma nelákalo. Vtedy som ešte nevedela pomenovať, prečo to tak je, len som vedela, že tam nechcem sedieť na lavičke a pozerať na obrovskú fontánu.

Hovorí sa, že v jednoduchosti je krása... tu sa skrýva krása v jednoduchosti nápadu. Architekti prišli na to, v čom je potenciál tohto miesta, a dokonale ho využili. S rešpektom k pôvodným autorom námestia a fontány citlivo pretvorili nie príliš prívetivé miesto na pulzujúci, živý priestor.

Veľký kruhový útvar sústavy bazénov, ktorý smeroval ľudí skôr k obchádzaniu fontány, sa po prestavbe stal magnetom, lákadlom. Sprístupnenie vodných plôch rozpohybovalo celé priestranstvo, zmenilo zaužívané a vymedzilo nové trasy pohybu ľudí. V horúčavách vedie fontánou vodná skratka cez námestie. Nové možnosti využívania verejného priestoru pritiahli pozornosť ľudí. Stretávajú sa na pobytových vyvýšených záhonoch umiestnených v zelených prstencoch okolo fontány, piknikujú, cvičia, hrajú sa. Symbolické umiestnenie detského ihriska na mieste bývalého súsošia, debariérizovanie vyvýšených plôch zelene a fontány umožňujúce voľný pohyb, dotyk s vodou, dotyk s prvkami predtým neprístupnej fontány, sú akýmsi zhmotnením slobody.
Je taktiež dôležité, že autori mysleli pri svojom návrhu na udržateľnosť. Nevytvárali zbytočný odpad, použili pôvodnú dlažbu ako kamenivo do nových pôchodznych povrchov, fontána pracuje s desatinou pôvodného objemu vody a ráta sa tiež so zadržiavaním dažďovej vody v území. Je to ukážkový prístup ako narábať s verejnými priestranstvami.

To, čo námestiu doteraz chýbalo, boli ľudia. Autorom návrhu sa podarilo tento chýbajúci dielik do skladačky doplniť. **Lívia Duliková (SK)**

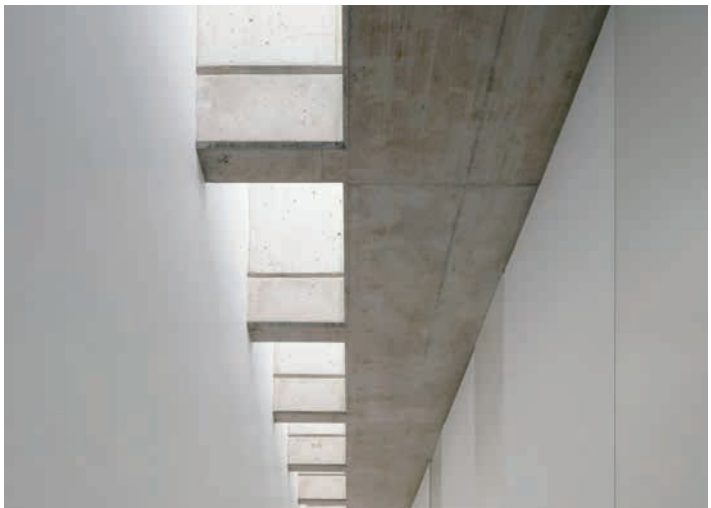

Prihlásené dielo
CENA DUŠANA JURKOVIČA 2024

Ateliér: **ČECHVALA ARCHITECTS**
Dielo: **RDO**
Autori: **Ing. arch. Tomáš Čechvala, Ing. arch. Filip Galko, Ing. arch. Monika Homolová**
Foto: **Alex Shoots Buildings**

Anotácia

ZÁKLADNÝ PRICNÍP – Parcela rodinného domu sa nachádza v juhozápadnej časti obytnej zóny Záhorské sady. Táto časť je známa svojou hustou zástavbou rodinných domov, s čím súvisí absencia pocitu súkromia, ktorý človek hľadá, keď sa rozhodne stavať rodinný dom. Prítomnosť vzrastlého dubu takmer v úplnom strede pozemku bola spolu s vytvorením maximálnej možnej miery súkromia pre rodinný život hlavnou požiadavkou klienta už v úvodnej fáze navrhovania domu. Pozemok s pomerne pravidelným tvarom má susedov z troch strán. Štvrtá hrana parcely orientovaná na severovýchod susedí s pokojnou miestnou komunikáciou, ktorá po pár metroch ústí do Malých Karpát. Uvedené determinanty spolu s existujúcou morfológiou terénu formovali hlavnú myšlienku osadenia domu na pozemku. V zjednodušenom opise sa dom voči svojmu bezprostrednému okoliu vymedzuje dvoma kontrastnými spôsobmi. Rezervovane až uzatvorene – pomocou plných stien a terénnych zárezov smerom k susedným parcelám – a na druhej strane priateľsky a otvorene pre rodinný život smerom do vnútra átria. Do átria smerujú takmer všetky obytné miestnosti domu. Prestrešenie átria pomocou konzoly s vysunutím 1,5 metra vytvára príjemný pobytový priestor, ktorý je využívaný rodinou počas celého roka prakticky nepretržite. V severovýchodnej časti átria prechádza krytá časť do železobetónovej arkády vyústenej pri letnej kuchynke s exteriérovým sedením. Možnosť takmer úplného vymedzenia sa od susedov je umožnené pomocou strešných svetlíkov, ktoré do interiéru domu vpúšťajú dostatok denného svetla.

DISPOZIČNÉ ČLENENIE – Vstup na pozemok je orientovaný v južnom rohu parcely. Pred vstupnou hmotou sa nachádza veľkorysý predpriestor, z ktorého sa vieme pomocou exteriérového schodiska dostať priamo do vnútorného átria bez potreby prechodu cez interiér. Na vstupnom podlaží sa nachádza garáž a foyer so schodiskom, ktoré vedie do hlavnej obytnej časti domu. Z tejto miestnosti sa cez veľké okno po prvýkrát návštevníkom naskytuje pohľad do centrálneho átria, ktorému dominuje dub. Hlavné obytné podlažie je o poschodie nižšie, čím získava veľkú mieru súkromia. Nachádza sa tu aj fitnes miestnosť so saunou a sprchou. Zo vstupnej presvetlenej chodby je priamo prístupná technická miestnosť a hosťovská toaleta. Komunikačnou osou, ktorá vedie pozdĺž presklenej steny átria, sa dostávame do dennej zóny pozostávajúcej z kuchyne s príručným potravinovým skladom, jedálňou a obývacou miestnosťou. Celá denná zóna je priamo prepojená s átriom z jednej strany a do terénu zarezanej terasy zo strany druhej, čo dostáva do interiéru dostatok denného svetla po celý deň. Vysokú mieru presvetlenia podporujú aj strešné svetlíky spomínané v úvode textu. Hlavná komunikačná os pokračuje ďalej do nočnej zóny, kde sa dostávame popri hlavnej spálni rodičov orientovanej do svahu zarezanej terasy. V tomto krídle zámerne absentuje akékoľvek okno orientované do susednej parcely. Chodba vedúca do dvoch detských izieb je presvetlená výhradne cez svetlíky v streche. Zo spomínanej chodby sa vstupuje do kúpeľne a toalety. Z oboch detských izieb je možný priamy vstup do exteriérového átria, čo dodáva domu príznačnú rodinnú atmosféru. Priestor átria dotvára arkáda, ktorá je ukončená letným altánkom s kuchyňou. Pod nástupným predpriestorom v južnej časti pozemku sa nachádza pivničný priestor určený pre uskladnenie záhradníckych potrieb. Strecha nad hlavným úžitkovým priestorom je zrealizovaná ako intenzívna zelená strecha, na ktorú je umožnený prístup pomocou rebríka umiestneného na severozápadnej fasáde domu. Strecha tiež dotvára pohľad pri vstupe do objektu.

Prihlásené dielo
CENA DUŠANA JURKOVIČA 2024

Ateliér: **sebastian nagy architects**
Dielo: **SIDUS, rodinný dom**
Autori: **Sebastian Nagy, Jana Korčoková**
Foto: **Matej Hakár**

Anotácia

Východisko pre návrh domu tvoril nezastavaný pozemok neďaleko solitérnych objektov školy, hasičskej zbrojnice a kostola. Pri tvorbe konceptu, ktorý mal naplno využiť potenciál parcely s výmerou viac ako tisíc metrov štvorcových, prejavili investori plnú dôveru architektovi. Výsledkom nie je jednoduchá modernistická "kocka", ale zložitejšia priestorová štruktúra s výrazným autorským rukopisom. Architekti ťažia z vyvýšenej polohy záhrady voči ceste a rozvíjajú schému otvoreného bývania na jednej úrovni. Príjemná je absencia obvyklého oplotenia zo strany ulice. Súkromie vymedzuje metrový oporný múrik pozdĺž cesty, ktorý prerušuje zapustená plocha parkoviska. Spevnená plocha na úrovni komunikácie zároveň jasne definuje vstup na pozemok. Výškový rozdiel prekonáva pár schodov, vedúcich k hlavnému vstupu do domu a charakteristickej lavičke na priedomí. Aj takéto detaily odlišujú bývanie v Adamovských Kochanovciach od anonymného sveta prímestských satelitov. Neobvyklú dispozičnú schému tvorí sústava piatich vzájomne prepojených objemov, plynúcich okolo centrálneho priestoru s horným osvetlením. Členitá obytná štruktúra logicky vymedzuje nielen vnútorný priestor, ale aj pobytové zóny v exteriéri. Riešenie rodinného domu ťaží z bezbariérového kontaktu bývania so záhradou, ktoré sú v jednej úrovni. Bývanie sa rozprestiera na jednej úrovni. Jeho architektonická kompozícia umožňuje rozmiestnenie okenných otvorov s ohľadom na súkromie obyvateľov, pričom zostávajú zachované dôležité priehľady do okolia. Denná zóna domu je otvorená na tri svetové strany. Tvorí ju pôdorysne aj výškovo akcentovaný trakt. Časti, ktoré potrebujú súkromie, sú oddelené, zvyšok je veľkoryso prepojený. Vzniká tak prehľadné a zároveň štruktúrované obytné prostredie, ktoré na ploche 140 m2 pokrýva všetky potreby rodiny.

Výsledná kompozícia archetypálnych hmôt, ktorá vychádza z vnútornej logiky dispozičného riešenia, navonok vyniká vďaka elementárnemu farebnému a materiálovému riešeniu. Biele omietnuté fasády dopĺňajú plechové strechy s čistými detailmi zaatikových žľabov a rozsiahle plochy zasklenia. Monochromatickú farebnú schému v interiéri oživuje rozsiahle využitie dreva. Drevené podlahy, drevo-hliníkové rámy zasklenia alebo krídla dverí na celú výšku priestoru dopĺňa dyha na autorskom vstavanom nábytku a drobných prvkoch zariadenia.

Prihlásené dielo
CENA DUŠANA JURKOVIČA 2024

Ateliér: **sebastian nagy architects**
Dielo: **BAUMIT, Kompetenčné centrum**
Autori: **Sebastian Nagy**
Spolupráca: **Ladislav Ladacsi, Petr Veselý, Alan Tomek, Johana Šimčiková, Jakub Med**
Foto: **Tomáš Manina**

Anotácia

Centrálu spoločnosti Baumit Česká republika nenájdete v jednom z množstva pražských administratívnych komplexov, ale priamo vo výrobnom areáli v Brandýse nad Labem. Aj napriek polohe na periférii sedemnásťtisícového mesta objekt plní reprezentatívnu funkciu - riaditeľstvo firmy a miesto stretnutí s klientmi. Keďže architektúra reprezentuje vonkajšiu tvár firmy voči okoliu (najmä ak ide o "partnerov z brandže"), priestor pre dobrú architektúru sa našiel aj v tejto polohe. Namiesto zateplenej a omietnutej krabice nás pri vstupe do areálu víta otvorený pavilón, pohľadový betón a sklo. Vo výsledku cítiť komplexnosť uchopenia zadania. Od prvotného konceptu až po detail v interiéri. Architekti a investor našli zhodu v štandarde stavby, ktorý odzrkadľuje hodnoty a priority spoločnosti. Výsledkom je dielo, ktoré dôstojne reprezentuje majiteľa. Nie však prvoplánovo a okázalo. Na to zvlášť v priemyselnej zóne na okraji mesta nie je priestor. Architektúra striktne vychádza z prevádzkovej a konštrukčnej logiky. Dekorácie a obklady vo veľkej miere nahrádzajú priznané betónové konštrukcie a transparentná fasáda, ktorá necháva návštevníka nahliadnuť do útrob stavby. Takéto riešenie však kladie značné požiadavky na projekt a prípravu stavby - prípadné chyby nie je možné ľahko zakryť. V tomto prípade však nie je čo skrývať. Reprezentatívny pavilón centrály oddeľuje od ruchu výroby betónový múr. K nemu prisadená podlahová a stropná doska je po obvode uzavretá priehľadným obvodovým plášťom. Charakteristickým prvkom stavby je raster subtílnych monolitických stĺpov (Ø 200 mm), ktorý nesie presahujúcu konzolu stropnej dosky. Tá spolu s vonkajšími žalúziami znižuje tepelnú záťaž objektu. Vnútorný priestor so štvormetrovou svetlou výškou člení architekt vkladaním transparentných prevádzkových blokov. Súčasťou riešenia je átrium, ozvláštnené bodkou v podobe zasadacej miestnosti s okrúhlym stolom. Dôležitý je kontakt všetkých zamestnancov aj vedenia firmy na jednej úrovni, bez zamknutých dverí alebo obmedzeného prístupu. Funkčné členenie dispozície na návštevnícku / spoločenskú zónu je pritom jasne čitateľné a zrozumiteľné. Pocit z otvoreného priestoru umocňuje riešenie bez podhľadov, s inštaláciami ukrytými v podlahách. Tvrdé materiály v interiéri vyvažuje kresba prírodného dreva na nábytkových prvkoch alebo koberce v kanceláriách.

Prihlásené dielo
CENA DUŠANA JURKOVIČA 2024

Ateliér: **INDEX, spol. s r. o. + AOCR, spol. s r. o.**
Dielo: **Rekonštrukcia a nadstavba pavilónu materskej a základnej školy CÁDROVA**
Autori: **Michal Vršanský, Michal Oborný, Andrej Drgala, Michaela Šteiner Sýkorová**
Spolupráca: **Ivana Palečková (autorka výtvarného diela)**
Foto: **Michal Vršanský**

Anotácia

Projekt rieši konverziu pôvodného objektu jedálne a špeciálnych učební na komplexnejší objekt kmeňových tried tak, aby spĺňal súčasné požiadavky na energetickú úspornosť a hygienu. Radikálne zvyšuje kapacitu kuchyne a cekový objem je takmer dvojnásobný. Namiesto pôvodných špeciálnych učební sa tu dnes nachádzajú aj kmeňové triedy, zázemie pre učiteľov a školníka, sociálne a hygienické vybavenie, ako aj nové multifunkčné exteriérové prestory. Pôvodný objekt schodiska a sociálnych zariadení nahrádzame novým, rozšíreným päťpodlažným objektom, ktorý v sebe akumuluje schodisko, sociálne zariadenia, kabinety, administratívne a technické priestory. Objekt je odlíšený architektonickým stvárnením, vlastným tektonickým výrazom aj materiálovo. Čistota prefabrikovanej betónovej fasády kontrastuje s farebnou škrabanou omietkou pôvodného objektu. Samotný objekt jedálne nadstavujeme o jedno podlažie pre novovytvorené učebne. Nadstavba preberá tektoniku pôvodného objektu s jemným výrazovým posunom. Je jasne odčlenená pôvodnou rímsou objektu, aj keď materiálovo zostáva totožná. Novým prvkom sú jemné „šambrány" okolo otvorov. Nová architektonická vrstva odkazuje na dielo a dobu architekta Vladimíra Dedečka, čo bude ešte podčiarknuté integrovaným výtvarným dielom na túto tému (Mgr.art. Ivana Palečková). Návrh „neinfantilizuje" zadanie základnej školy a je založený na jednoduchosti a vecnosti, tak priestorovej, ako aj materiálovej. Napriek novým extenzívnym priestorovým a funkčným požiadavkám návrh zachováva architektonickú kvalitu obohatenú o novú architektonickú a významovú vrstvu.

Prihlásené dielo
CENA DUŠANA JURKOVIČA 2024

Ateliér: **INDEX, spol. s r. o.**
Dielo: **CITYHUB LANDERÉROVA**
Autori: **Michal Oborný, Michaela Šteiner Sýkorová, Andrej Drgala**
Foto: **Martin Šteiner**

Anotácia

Objekt slúži ako rýchlonabíjacia stanica pre elektromobily. Použitá technológia nabíjania je slovenským aj európskym unikátom. To spolu s exponovanou lokalitou v dynamicky sa rozvíjajúcej zóne "downtown-u" viedlo k hľadaniu architektonicky príťažlivého riešenia, ktoré by šlo nad rámec utilitárnej technickej stavby. Zvolené tvarové riešenie svojou organickou formou reaguje na kontext susedného projektu Sky Park-u, súčasne odkazuje na futuristickú architektúru čerpacích staníc z obdobia 1. ČSR. Urbanistické riešenie bolo determinované nepravidelným trojuholníkovým tvarom pozemku, vklineným medzi Landererovu ulicu a areály Sky Park-u a ZSE. Budova sa otvára smerom do Landererovej ulice. Objekt sa funkčne skladá z presklenného pavilónu, zo severovýchodnej časti uzavretého dvojposchodovým „jadrom" budovy, v ktorom je umiestnené technologické a prevádzkové zázemie budovy. Objekt bol pôvodne navrhovaný bez presne definovaného vnútorného programu. Vzhľadom na to bolo ambíciou presklený „pavilón" navrhnúť s dôrazom na čo najväčšiu flexibilitu jeho budúceho možného využitia. Priestor má slúžiť nielen pre zákazníkov nabíjajúcich elektromobily, ale aj pre organizovanie menších eventov. V prevádzkovom „jadre" budovy sa nachádzajú sociálne zariadenia pre zákazníkov a na poschodí priestory pre údržbu budovy a miestnosť s transformátormi. Materiálové riešenie v exteriéri je tvorené GRC panelmi a spevnenými plochami z bieleho betónu a mlatu. V kontraste so svetlým exteriérom je interiér ladený v tmavších farbách. Interiéru dominuje lamelový podhľad, ktorý organicky prechádza do stien a zakrýva technologické inštalácie. Tento princíp „prerastania" je analogický ako pri exteriéri budovy. Objekt je koncipovaný ako „vlajková loď" spoločnosti, ktorá má slúžiť na propagáciu elektromobility, v ktorej na Slovensku stále zaostávame. Budova má certifikát LEED GOLD, čo je pre budovu tejto veľkosti v slovenských podmienkach unikátne, reflektuje však ambíciu investora implementovať ekologické riešenia.

Prihlásené dielo
CENA DUŠANA JURKOVIČA 2024

Ateliér: **Pokorny architekti**
Dielo: **Dom nad Hradom**
Autori: **Pavol Pokorný**
Spolupráca: **Veronika Michalíková, Bjorn Kierulf, Marián Prejsa**
Foto: **Matej Hakár**

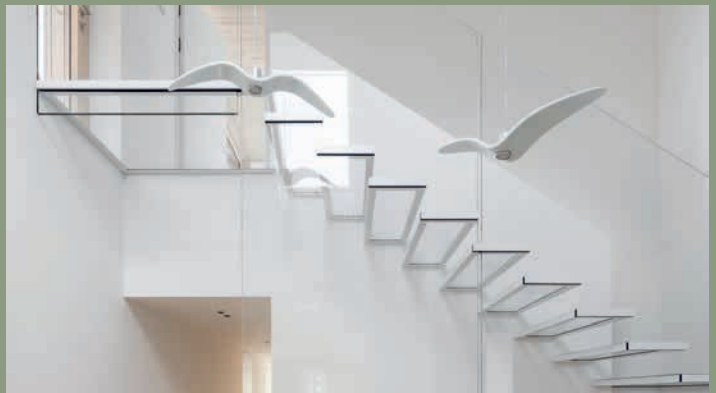
Anotácia

Dom nad hradom sa nachádza v Bratislave, v blízkosti Bratislavského hradu. Začiatkom 20. storočia sa predmetná lokalita – bývalé vinohrady – začala meniť výstavbou rodinných domov. Niektoré z nich by sa dali kriticky hodnotiť ako pozoruhodné vily, ale pomerne veľké množstvo stavieb boli len generické kópie bez akejkoľvek architektonickej kvality. Aj na predmetnej parcele sa nachádzal takýto generický – kopírovaný – dom z obdobia polovice 20. storočia. Táto skutočnosť a nevyhovujúci technický stav budovy predurčili odstránenie pôvodnej stavby a jej nahradenie novostavbou v pôvodnej priestorovej stope. Rozhodnutie postaviť novostavbu ako modernú stavbu na báze dreva, v energeticky pasívnom štandarde, definuje poslanie ateliéru a presadzuje historicky nový etalón udržateľnej a uhlíkovo neutrálnej architektúry 21. storočia v prémiovej bratislavskej lokalite.

Prihlásené dielo
CENA DUŠANA JURKOVIČA 2024

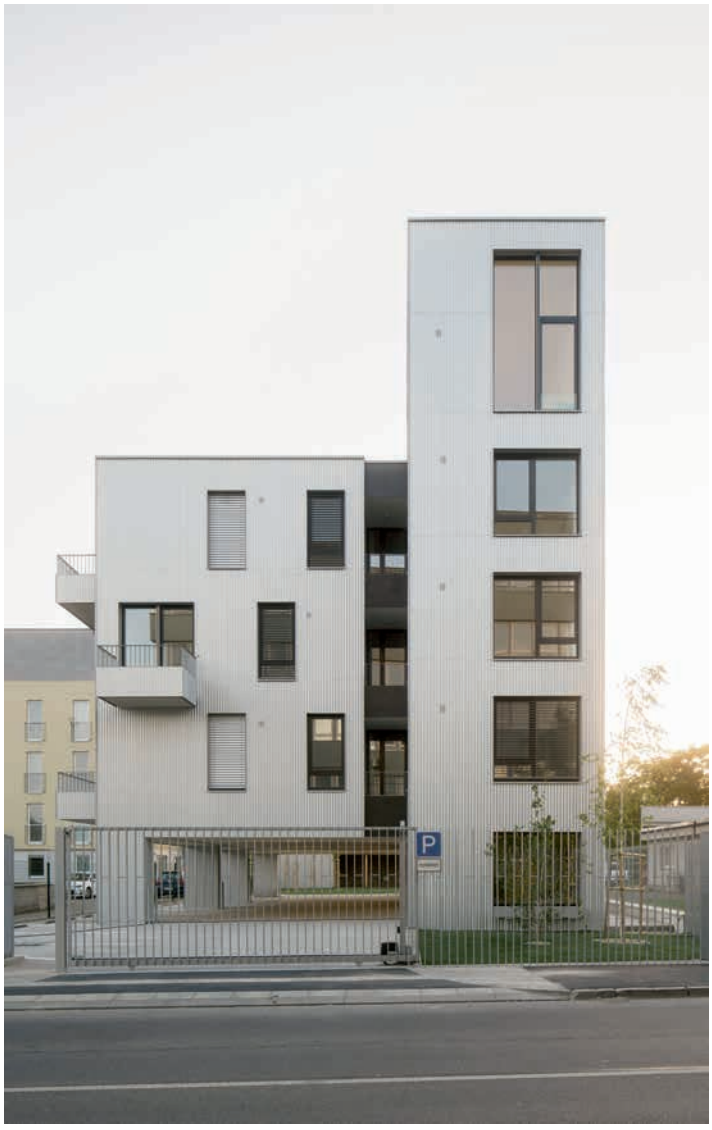
Ateliér: **kuklicasmerek+**
Dielo: **PODUN**
Autori: **Peter Kuklica, Martin Smerek**
Spolupráca: **Michal Bajan, Katarína Siváková, Klaudia Ganderák Matiaško**
Foto: **Alexandra Timpau (Alex Shoots Buildings)**

Anotácia

Koncept malého bytového domu prezentuje náš pohľad ako vytvoriť kvalitné mestské bývanie. Rešpektovanie mierky urbanizmu, komunikácia objektu so svojím okolím, kultivovaná zeleň pre obyvateľov, rovnako pre okoloidúcich, svetlé a racionálne dispozície s orientáciou na dve svetové strany a spoločné pobytové priestory sú základnými prvkami návrhu.

Urbanisticky objekt artikuluje a dopĺňa kompozične nedopovedanú Podunajskú ulicu a nadväzuje na vznikajúcu uličnú čiaru. Vizuálne je zložený z dvoch hmôt "komína a boxu", ktoré vychádzajú z umiestnenia a orientácie rôznych typov bytov. Veríme, že veľkosť objektu, záhrada napojená na altánok a skladba bytov podnietia vytvorenie komunitnej formy bývania.

Prihlásené dielo
CENA DUŠANA JURKOVIČA 2024

Ateliér: **OFFICE10 architekti**
Dielo: **Nová Hájovňa**
Autori: **Richard Kastel, Peter Kopecký, Martin Hörmann**
Spolupráca: **Ateliér Divo - Ján Augustín, Iveta Augustínová, Anna Petříková**
Foto: **Zuzana Minarovičová**

Anotácia

V spolupráci s Mestskými lesmi Bratislava, Metropolitným inštitútom Bratislavy a záhradnými architektmi z ateliéru DIVO sme navrhli rekonštrukciu horárne a priľahlého okolia v areáli bývalých muničných skladov na Peknej ceste. Z horárne sa zachovali klenbové priestory polozapustenej pivnice. Stavba je určená pre verejnosť ako pavilón na trávenie voľného času s grilovaním či ochutnávkou vína, rovnako je zázemím pre ľudí vyrážajúcich do mestských lesov za turistikou či na bicykloch.

Návrh vegetačných úprav svojím prírodným charakterom nadväzuje na okolitú prírodu a na jestvujúce štruktúry ovocných stromov v areáli. Areál je doplnený o ohniská prírode blízkeho charakteru, drevený mobiliár a interaktívne prvky pre možnosť odpočinku a trávenia voľného času. V prípade všetkých navrhnutých prvkov je kladený dôraz na prírodné materiály.

Prihlásené dielo
CENA DUŠANA JURKOVIČA 2024

Ateliér: **FORM A21**
Dielo: **Kancelárska budova MTS B3 Krivá**
Autori: **Richard Koseček, Ján Kuva, Ján Jacko, Ákos Takács**
Spolupráca: **Vladimír Kobliška, Andrej Valent**
Foto: **Vladimír Veverka**

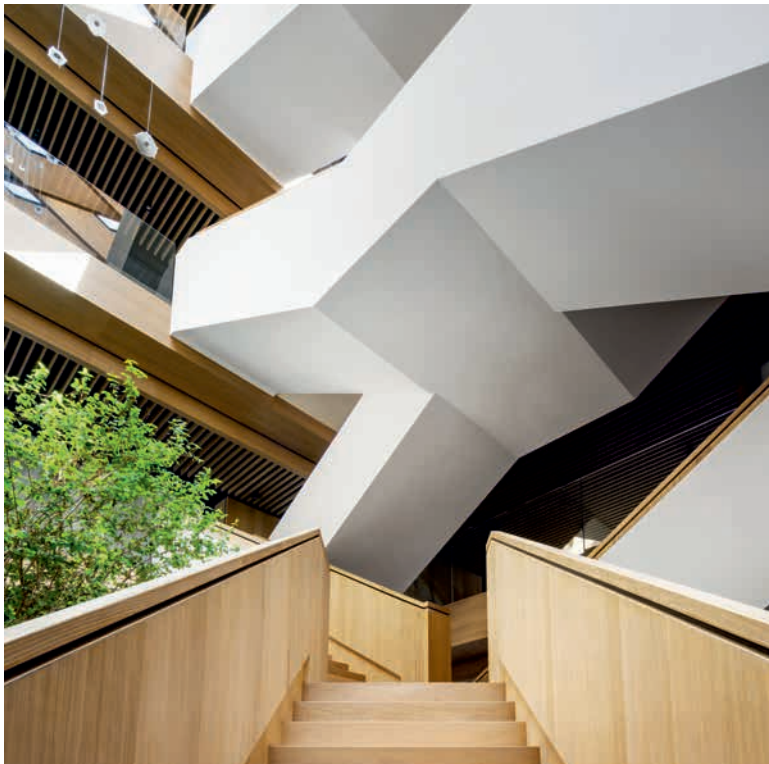

Anotácia

"Krivá" fasáda sa vinie zvlnenou oravskou krajinou vo viacerých vrstvách, člení hmotu na menšie časti, mierkou sa prispôsobuje drobnejšej zástavbe. Drevenými prvkami fasády odkazuje na typický konštrukčný materiál v regióne. Škála tmavých odtieňov pripomína pôvodné drevené stavby strácajúce sa v krajine. Zeleň na viacerých etážach voľne plynie okolo jednotlivých hmôt, prechádza do interiéru a dotvára výslednú kompozíciu diela. Transparentné vnútorné priestory s výhľadmi do krajiny, vertikálnymi priehľadmi cez átrium a vizuálnym prepojením do výrobnej haly poskytujú inšpiratívne pracovné prostredie, predstavujú prepojenosť kreatívnych tímov so sofistikovanou výrobou

Prihlásené dielo
CENA DUŠANA JURKOVIČA 2024

Ateliér: **akp, s. r. o.**
Dielo: **Generálna rekonštrukcia Zastupiteľského úradu SR v Londýne**
Autori: **Ján Pavúk, Pavol Hanzalik, Peter Lunter**
Spolupráca: **Csaba Meszáros, Norbert Jókay, Ladislav Vámoš, Marek Mojto, Marek Blaho, Peter Hanuliak, Dušan Dlhý, Ján Kubovčák a kolektív**
Foto: **William Salisbury**

Anotácia

Generálna rekonštrukcia Zastupiteľského úradu Slovenskej republiky v Spojenom kráľovstve v Londýne bola mimoriadne komplexnou úlohou. Dedičstvo ikony brutalizmu československej architektúry bruselského obdobia, ktoré v roku 1971 získalo prestížne ocenenie Kráľovského inštitútu britských architektov RIBA, aj dnes ešte stále vyniká svojou výnimočnosťou a architektonicko-výtvarným jazykom ovplyvňujúcim aj dnešné generácie milovníkov architektúry. Našou úlohou bolo rekonštruovať a renovovať za pomoci súčasných najnovších technických a technologických trendov tento klenot našej architektúry tak, aby sa zachoval odkaz pôvodných autorov a genius loci. Objekt svojou objemnosťou a úžitkovou plochou presahoval súčasné potreby samotného zastupiteľského úradu, obohatili sme ho dispozične o štyri nové byty, konzulárne oddelenie a priestory slovenského inštitútu. Celkový obraz brutalizmu vnímateľného prvkami stavebného interiéru bol doladený návrhom prvkov mobiliáru z dielne Miesa. van der Rohe, Le Corbusiera a M. Breuera.

Prihlásené dielo
CENA DUŠANA JURKOVIČA 2024

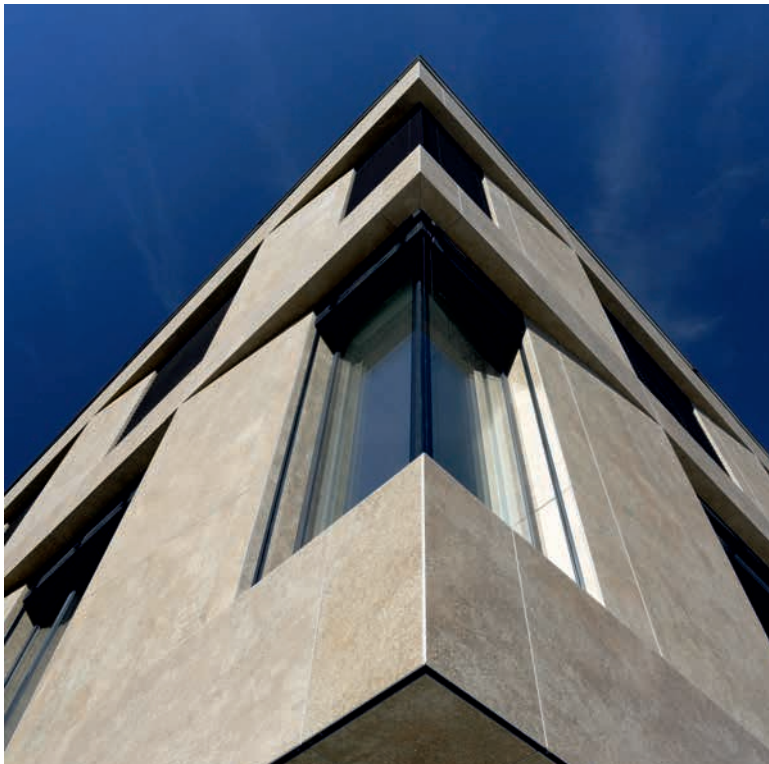
Ateliér: **zornicka / architects, s. r. o.**
Dielo: **CAMPUS PODHRADIE**
Autori: **Juraj Zornička, Alexandra Zorničková**
Spolupráca: **Ing. arch. Brigita Domiková**
Foto: **Tomáš Manina**

Anotácia

Objekt CAMPUS PODHRADIE nahrádza pôvodnú administratívnu budovu a dokončuje tak výstavbu na Žižkovej ulici. Hmota objektu je jednoduchá a prísne symetrická. Nosnou témou sa stala na viacerých úrovniach symetria, umiestnenie hlavného vstupu, dispozičné riešenie priestorov, členenie fasády až po členenie jednotlivých okien. Jediným prvkom narúšajúcim prísne osové usporiadanie je vjazd do garáže využívajúci mierne svahovitý terén. Toto tvaroslovie vyplýva z veľmi komplikovaných technických a statických požiadaviek, keďže hradný električkový tunel prechádza priamo pod základmi objektu. Fasáda objektu je naopak plastická, materiálovo a farebne zakomponovaná do prostredia bývalého kameňolomu. Z technologického hľadiska je objekt navrhnutý a realizovaný najmodernejšími technológiami vykurovania, chladenia a vetrania. V celom objekte je navrhnutý systém aktivácie betónového jadra, ktorý zabezpečuje vykurovanie aj chladenie. Odpadové teplo zo systému je odvádzané späť do geotermálnych vrtov, kde je možné ho opätovne využiť. Zámerom bolo vybudovať ekonomicky výhodné zariadenie z hľadiska prevádzkových nákladov a šetrné k životnému prostrediu. Správnou kombináciou architektonického riešenia a najmodernejších technológií sa táto budova radí medzi lídrov energeticky najefektívnejších budov z pohľadu energetickej náročnosti a zároveň takmer ideálnej tepelnej pohody pre budúcich užívateľov.

Prihlásené dielo
CENA DUŠANA JURKOVIČA 2024

Ateliér: **A. DOM, spol. s r. o.**
Dielo: **Oozi Space**
Autori: **Katarína Viskupičová, Matej Horváth**
Foto: **Matej Horváth, Katarína Viskupičová**

Anotácia

OOZI Space ponúka priestor kreatívnym ľuďom. Vznikol revitalizáciou nevyužitých skladových a administratívnych priestorov, nachádzajúcich sa na nároží ulíc v priemyselnej časti Trnavy. Architektúra a interiér vychádza z povahy priestorov a genia loci, s rešpektovaním pôvodných materiálov. Interiér je očistený od pridaných konštrukcií a fasáda oboch objektov vytvára vzájomný dialóg. OOZI Space je miesto pre stretávanie kreatívnej komunity ľudí, miestom organizovania eventov rôzneho rozsahu a druhu. Priestor svojím využitím a charakterom komunikuje priateľsky a vtipne, s budovaním si svojej identickej značky. Toto miesto spája ľudí okolo módy, umenia, dobrej hudby, kávy a jedla. Našlo si nové využitie a identitu.

Prihlásené dielo
CENA DUŠANA JURKOVIČA 2024

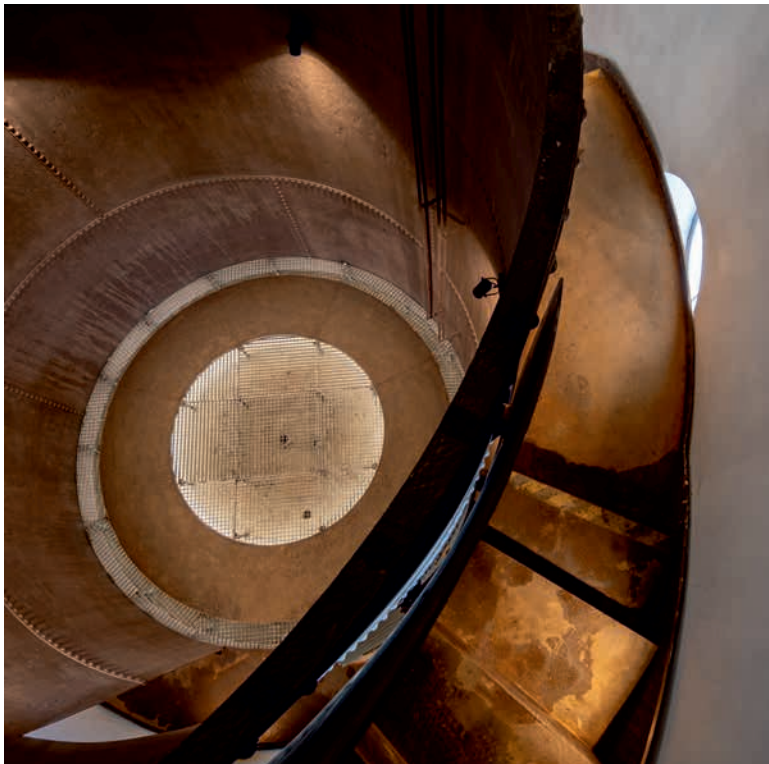
Ateliér: **Chronogram**
Dielo: **Várdomb – Starý vodojem**
Autori: **Pavol Pauliny, Marcela Murínová, Michal Vaňo**
Spolupráca: **Lukáš Kramarčík, Ondrej Jobus**
Foto: **Dynameet**

Anotácia

Starý vodojem – Várdomb v Bernolákove je technickou, kultúrnou pamiatkou a bol postavený v roku 1912 na zvyškoch stredovekého hradu uprostred obce. V polovici 20. storočia vodárenská veža stratila svoje využitie a stala sa ruinou. Jej pôvodný historizujúci vzhľad so štukovou výzdobou sa zachoval aspoň na fotografii z roku 1934. Realizovaná pamiatková obnova vracia objektu historizujúci eklektický výraz s výraznou omietkovou bosážou, soklom, rímsami, cimburím a vežičkou. Súčasťou rekonštrukčných a konzervačných prác na dochovaných častiach objektu bola aj adaptácia veže na vyhliadku a malé expozičné priestory v cisterne, čím sa toto obľúbené miesto oddychu sprístupnilo pre obyvateľov obce.

Prihlásené dielo
CENA DUŠANA JURKOVIČA 2024

Ateliér: **Atrium Architekti**
Dielo: **Vila Michalovce**
Autori: **Atrium Architekti**
Foto: **Matej Hakár**

Anotácia

Dom na Farskej ulici v Michalovciach bol ako jeden z mnohých na Slovensku – „kocka" z polovice minulého storočia bola svedkom nie práve ideálnych dostavieb. Najväčším problémom pôvodnej stavby bol nedostatok prirodzeného svetla a zahataný kontakt so záhradou. Prostredie okolo domu je pritom príjemné – neďaleko sa nachádza mestský park s riekou Laborec. V čase, keď už aj okolité stavby prešli obnovou, sa stal jedným z mála nedotknutých modernizáciou. Odstránením nánosov minulosti z prednej fasády vznikol minimalistický vzhľad s dvoma menšími oknami. Celému domu zvonka i zvnútra dominuje biela farba a svetlo, masívny strešný svetlík po celej dĺžke domu a otvorenie obývacej izby do záhrady s vodnou plochou a novým záhradným domčekom. Úpravy umožnili umiestniť dennú zónu, ktorá zahŕňa kuchyňu, jedálenský kút a obývačku, do zadnej časti. Vďaka tomu na ňu priamo nadväzuje terasa a samotná záhrada. Vstup do domu je z bočnej strany cez kryté zádverie. Cez chodbičku sa dostanete do haly, ktorá spája všetky obytné miestnosti a zahŕňa aj schodisko do suterénu. V prednej časti domu sú dve spálne.

Prihlásené dielo
CENA DUŠANA JURKOVIČA 2024

Ateliér: **Atrium Architekti**
Dielo: **Polyfunkčný dom Zelená lipa**
Autori: **Atrium Architekti**
Foto: **Matej Hakár**

Anotácia

Pôvodný trojpodlažný obytný objekt s podkrovím nad pôdorysom tvaru L bol prekrytý sedlovou strechou. Zmena architektonického výrazu pozostávala predovšetkým z odstránenia sedlového prestrešenia a jeho náhrady za nadstavbu s plochou strechou, s vysokým podielom strešných terás. Inšpiráciou bol existujúci skelet budovy, ktorý bol pozoruhodný svojím industriálnym charakterom. V pôvodnej budove nebol vôbec čitateľný, tak sme sa rozhodli ho v maximálnej miere odprezentovať. Charakter budovy sa tým výrazne zmenil. Tehličkový obklad pridal industriálnemu charakteru výraznejší účinok. Skelet na fasáde objektu definoval budúce otvory, zámerom bolo maximalizovať prepojenie objektu na exteriér.

Prihlásené dielo
CENA DUŠANA JURKOVIČA 2024

Ateliér: **Ing. arch. Ilja Skoček**
Dielo: **RD Bohúňova**
Autori: **Ilja Skoček**
Spolupráca: **Martina Kalivodová, Dominika Čerepkaiová**
Foto: **Peter Jurkovič**

Anotácia

Rodinný dom Bohúňova je trojpodlažná stavba na pôdorysnej stope pôvodného objektu. Striktný regulatív neumožňoval realizovať stavebný program inak ako na 3 podlažiach. V účelovo vytvorenom suteréne je umiestnená garáž a technické zázemie. Obytná časť domu zaberá 2 nadzemné podlažia. Návrh sa snaží zdvihnutím záhrady a charakterom fasád izolovať od križovatky, susedného školského dvora a areálu trolejbusového depa. Terasou sa orientuje smerom k južnému priečeliu. Striedme materiálové stvárnenie využíva tradičné škrabané omietky a kvalitné zámočnícke remeslo. Interiér je výsledkom pozitívnej klientovej participácie na celkovom koncepte.

Prihlásené dielo
CENA DUŠANA JURKOVIČA 2024

Ateliér: **ALEXY & ALEXY**
Dielo: **Rebarborová**
Autori: **Andrej Alexy, Erik Jakeš**
Spolupráca: **Štefan Rafanides, Laura Záhoranová, Lucia Procházková, Matúš Blažíček**
Foto: **Matej Hakár**

Anotácia

Železničná trať neďaleko cintorína Vrakuňa. Investor tu mal pôvodne firemné sídlo so skladom stavebného materiálu. Nehostinné miesto, s ktorým sa len ťažko spájala predstava príjemného bývania. Transformácia tejto mikrozóny úplne zmenila identitu prostredia a zadefinovala jeho nové parametre a priestorové vzťahy. Štyri domy a jeden dvojdom sú navrhnuté ako novostavby, posledný objekt, ktorý kedysi slúžil ako administratíva, sa zmenil na nepoznanie a je z neho rodinný dom s dvoma bytmi. Urbanistické riešenie zjemňuje negatíva parcely. Vedľa železnice je príjazdová cesta a parkovanie, domy sú čo najďalej od trate. Zároveň sú natočené, aby sa dosiahla priaznivá orientácia vnútorných priestorov a podporil pocit súkromia. Každý z domov má aj napriek stiesneným podmienkam vlastnú záhradu, jednu alebo dve terasy na teréne a niektorým sa ušla aj ďalšia terasa dobre ukrytá v šikmej rovine strechy.

Prihlásené dielo
CENA DUŠANA JURKOVIČA 2024

Ateliér: **plusminusarchitects, s. r. o.**
Dielo: **Drevodom Devín**
Autori: **Maroš Fečík, Filip Kandravý, Katarína Rojková**
Spolupráca: **Eugen Guldan – záhrada, Createrra, Kontrakting** – stavebné riešenie
Foto: **Maroš Fečík**

Anotácia

Dom je situovaný na juhozápadnom okraji Devína. Pozemok má priamy kontakt s devínskou lesostepou, ktorá bola spolu s morfológiou terénu a výhľadom na hrad určujúcim prvkom pri tvorbe konceptu. Pozdĺžne prevýšenie pozemku je 8.5 m, priečne 4.2 m. Rodinný dom je osadený do terénu tak, aby umožnil plynulý prístup zo severnej strany. Denná časť sa otvára od juhovýchodu po juhozápad a cez vykonzolované drevené terasy plynulo predlžuje interiér do vzrastlých stromov. Pocit bývania v korunách stromov umocňuje dvojpodlažné vysklenie obytného priestoru v kontakte s náprotivným zalesneným svahom. Juhozápadná terasa je doplnená o malý bazén s napnutou vodnou hladinou a pororoštové stupne smerujúce do terénne usporiadanej záhrady. V jej najužšej časti je osadený saunovací domček. Denná časť prízemia pozostáva z kuchyne, jedálne a obývacej izby s krbom. Je doplnená o hosťovskú izbu, priestory hygieny a technológií. V nadväznosti na vstupnú časť domu je umiestnená tieniaca pergola pre 3 autá a exteriérové sklady. Zavesená galéria nad obývačkou je miestom pre izbu/izby detí, kúpeľňu a otvorenú pracovňu. Na protiľahlej strane je úzka terasa nad ulicou s výhľadom na hrad. Ukončujúce podlažie obsahuje spálňu rodičov, hygienické vybavenie, šatník a veľkorysú strešnú terasu orientovanú do zelene. Dom výškovo prepája vzdušné oceľové schodisko zakončené presklenným východom na vyhliadkovú pobytovú strechu. Rodinný dom je primárne orientovaný do zelene na južnej a západnej strane. Usporiadanie okenných otvorov na severnej fasáde umožňuje výhľady na hrad Devín. Dom je založený na betónových pilótach a železobetónovej doske. Nadzemná časť je drevostavba zo systému Lignotrend. Fasáda je prevetrávaná, ukončená cédrovými doskami.

Prihlásené dielo
CENA DUŠANA JURKOVIČA 2024

Ateliér: **ATOM Studio**
Dielo: **Prístavba a nadstavba základnej školy Devínska Nová Ves**
Autori: **Katarína Bergerová, Martin Hudec**
Spolupráca: **Daniel Kubiš**
Foto: **Matej Hakár**

Anotácia

Požiadavka na rozšírenie existujúcej stavby základnej školy z roku 1984 vznikla z dôvodu dlhodobého kapacitného nedostatku. Po analyzovaní interiérových a exteriérových dispozično-prevádzkových väzieb a statických podkladov bol návrh tried rozložený do formy nadstavby a prístavby. Komplex školy tak dostáva ďalší pavilón, ktorý formálne uzatvára kompaktný tvar tejto štruktúry. Forma dostavby je hmotovo odsadená od existujúceho objektu, čím je čitateľná pôvodná figúra. Vizuálne a materiálovo je plocha dostavby a nadstavby odlíšená od pôvodných bielych, omietkových fasád pomocou trapézového fasádneho plechu. Doplnené štruktúry majú materiálový základ postavený na drevených konštrukciách.

Prihlásené dielo
CENA DUŠANA JURKOVIČA 2024

Ateliér: **Sadovsky & Architects**
Dielo: **Ateliéry Nádvorie**
Autori: **Sadovsky & Architects - Oliver Sadovský, Viliam Zajíček, Martin Červienka**
Spolupráca: **Laboratórium krajiny architektúry - Michal Marcinov, Barbora Hrmová**
Foto: **Matej Hakár**

Anotácia

Objekt je poslednou etapou komplexu Nádvorie, priestoru súčasnej kultúry, ktorý otvára nový vstup pre peších z Pekárskej ulice. Polyfunkčný objekt obsahuje rôznorodú paletu priestorov v podobe kreatívneho centra so samostatnými a zdieľanými ateliérmi, rezidenčným ateliérom, aktívnym parterom s obchodnými priestormi, dielňami a zázemím pre celý komplex Nádvoria. Návrh sa snaží zachovať a podporiť hodnoty pamiatkovej ochrany, zjednotiť uličné krídlo a v dvorovej časti nadviazať na existujúci komplex nádvoria neutrálnou formou, odkazujúcou na pôvodnú koncepciu zástavby. V rámci projektu bol zvolený experimentálny prístup k novému krídlu, ktorý skúma alternatívne materiálové riešenia, ako aj hospodárenie s energiami počas prevádzky stavby v kontexte historického centra.

Prihlásené dielo
CENA DUŠANA JURKOVIČA 2024

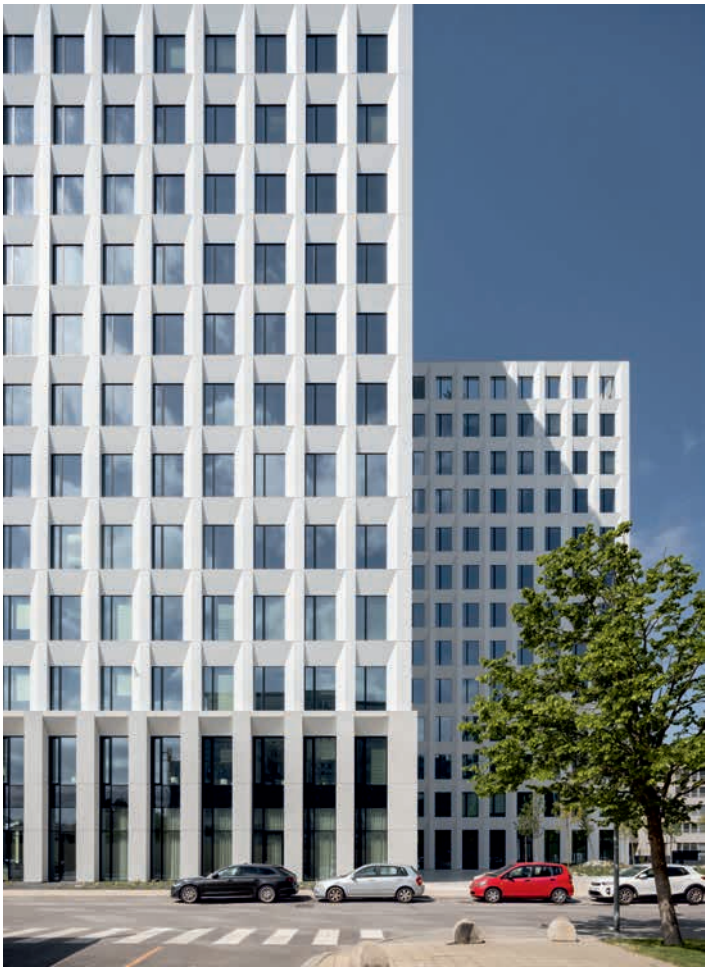
Ateliér: **DKLN, s. r. o.**
Dielo: **The Mill**
Autori: **Ladislav Nagy, Štefan Bekeš, Zuzana Farkašová, Andrej Kocian**
Spolupráca: **Eduard Rolfes, Lea Debnárová, Diana Divynets, Ašot Haas, Filip Šicko**
Foto: **Matej Hakár**

Anotácia

Administratívna budova The Mill je situovaná na nároží križovatky ulíc Mlynské nivy a Plynárenská, v priestoroch novovznikajúceho bratislavského mestského bulváru. Inšpiruje sa z prvoplánovo negatívne vnímanej komplikovanosti svojho okolia a snaží sa vrátiť do prostredia harmóniu a pokoj. Z hľadiska kompozície má za cieľ zosobňovať tieto základné atribúty: jednoduchosť, solídnosť, monumentalitu, trvácnosť, nadčasovosť a rytmus. Z hľadiska materiálového a farebného riešenia je postavená na kontraste tvarov, farieb a spôsobov spracovania. Budova vďaka zošikmeným opakujúcim sa elementom fasády vytvára v priebehu dňa rôzne tieniace efekty, ktoré oživujú a rozbíjajú jej jednoliatosť.

Prihlásené dielo
CENA DUŠANA JURKOVIČA 2024

Ateliér: **Paulíny Hovorka Architekti**
Dielo: **Zasadený dom**
Autori: **Branislav Hovorka, Martin Paulíny, Nátália Galko Michalová**
Foto: **Matej Hakár**

Anotácia

Okrem organického prepojenia interiéru s exteriérom a horizontálnej formy je zaujímavým prvkom domu Zasadený jeho materialita, postavená na pravdivosti prírodných materiálov, ich pokojnej farebnosti, odolnosti a peknom starnutí. Plochy fasádnych betónov a presklených fasád, línia antikorovej atiky aj štruktúra drevenej terasy zaujímavo komunikujú s prírodným okolím. Pre výraz stavby je príznačný veľký strešný svetlík zabalený do transparentnej exteriérovej tkaniny, zabezpečujúci interiéru premenlivú slnečnú atmosféru. Výhľady na borovicový les, prírodná materialita stavby a svetelnosť premenlivá v čase dodávajú domu viacero nevšedných vrstiev, tvoriacich pestrú kulisu života v ňom.

Prihlásené dielo
CENA DUŠANA JURKOVIČA 2024

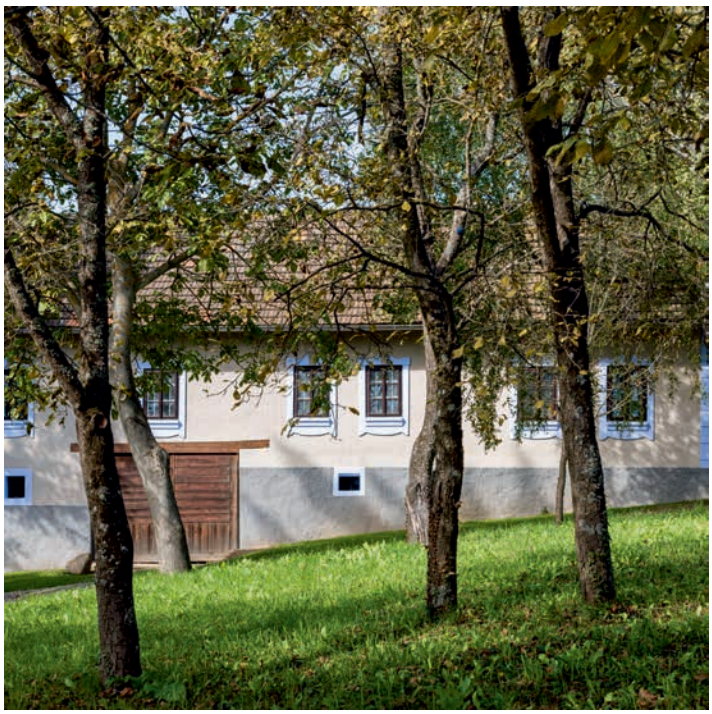
Ateliér: **architekti SPDe**
Dielo: **Umelecká rezidencia U Durcov, Poriadie**
Autori: **Štefan Lichvár, Michal Petráš, Mária Lichvárová, Alexander Schleicher, Petra Schleicher**
Spolupráca: **Lukáš Kramarčík, Ernest Vajčovec, Viktor Bruthans, Miloš Kopták**
Foto: **Matej Hakár**

Anotácia

Projekt Umeleckej rezidencie U Durcov v Poriadí rieši záchranu a obnovu usadlosti na Myjavských kopaniciach a jej premenu na nový účel. Návrh vychádza z udržateľnej obnovy objektu, záchrany jeho fyzickej podstaty, návratu pôvodného výrazu a priestorovej adaptácie na novonavrhovanú funkciu. Objekt vernakulárnej architektúry z prelomu 19. a 20. storočia s postupne sa zväčšujúcou štruktúrou bude slúžiť na rezidenčné pobyty umelcov, ich tvorbu, výstavy umenia a stretnutia milovníkov umenia.

CENA DUŠANA JURKOVIČA 2024

Vydal Spolok architektov Slovenska
vo Vydavateľstve SAS

ISBN 978-80-89934-21-8

© SAS 2024
Vydavateľstvo Spolku architektov Slovenska
Panská 15, 811 01 Bratislava

SPOLOK ARCHITEKTOV SLOVENSKA
SLOVAK ARCHITECTS SOCIETY

Editor, redakcia, zostavil: Jakub Hanták
Grafická koncepcia, dizajn a layout: Jakub Hanták
Texty: Igor Teplan, Barbora Markechová, Anthony Gall, Malgorzata Schmidt, Peter Sticzay-Gromski, Michal Diviš, Jana Paňáková, Lívia Dulíková

Hlavní partneri

fond na podporu umenia

PENTA REAL ESTATE

Zasadnutie poroty, publikáciu, výstavu a slávnostné odovzdávanie cien z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

Publikácia reprezentuje výlučne názor autorov a fond nezodpovedá za obsah publikácie.

Partneri

FVU

Partner dobrej architektúry. baumit.com

FALCO

STU FAD

Hlavný mediálny partner

PROJEKT
REVUE SLOVENSKEJ ARCHITEKTÚRY

Mediálni partneri

WWW.SK ARCHINFO

ASB ARCHITEKTÚRA STAVEBNÍCTVO BIZNIS

KONCEPT

admagazin.sk

RÁDIO_FM

Partner mobility

PORSCHE INTER AUTO | SLOVAKIA

Výstava 60. ročníka Ceny Dušana Jurkoviča
bude prebiehať v priestoroch Galérie architektúry SAS,
Balassov palác, Panská 15, Bratislava
19. november – 6. december 2024
Galéria je otvorená
pondelok, utorok a piatok, 11:00 – 16:00 hod.

SPOLOK
ARCHITEKTOV
SLOVENSKA
SLOVAK
ARCHITECTS
SOCIETY

ISBN 978-80-89934-21-8